

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

INDIEN

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 14 DECEMBER 1919.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

En diktarinna från lotusblommans land.

På besök

INDIEN STAR FÖR OSS som ett barnäktenskapens och änkebådens land. Och dock har det där funnits en tid — innan prästvåldet helt och hållet segrade — då kvinnans ställning var en helt annan och friare än nu. Gamla indiska dikter och dramer (från långt före Kristi födelse och till fjärde, femte århundradet därefter) ge en obeskrivligt ljusande bild av indiskt liv, förskönat av kärleken, och en Sakuntala, Sāvitrī, Damayanti, höra till världslitteraturens skönaste kvinnogestalter. I dessa gamla diktares framställning ligger det på en gång en rörande naivitet och en utomordentlig finhet. I blomstrande parker med baddammar och snår av lianer leka unga män och kvinnor; kärleken kommer hastigt, och ofta tar den unga kvinnan själv första steget, skriver, som Sakuntala, med sin nagel ett kärleksbrev på ett lotusblad till den älskade. "Kom, du sköna hustru, du gudarnas längtan! du är god mot din make och god mot djuren!" heter det i en uråldrig dikt; hustrun är mannens like, och Sāvitrī förmår genom sin trofasta kärlek till sin make, som i vansinne överger henne, röra själva dödsguden — det är också det ett bevis på den indiska kärlekspoesiens äkthet, att det så ofta är äktenskapets kärlek, som prisas. — Mitt i all livsglädje och ung skönhet möter man så ständigt också utflöden av den religiösa spekulering, som med tiden helt skulle få herravälde över indierna; bland de "lotusögda" unga kvinnorna, vilkas barm smyckas av pärlkransar och som bära kostbara armbänd och klingande ankelringar, vandrar det anskrämliga botgörare, och ofta kämpar kärleken med lusten till flykt från världen. Men till och med detta asketiska drag framträder ännu så länge med en förljusande naivitet, ja, en viss fin humor. "Var antingen älskare eller botgörare", heter det, "är du något blott till hälften, har du förspillt ditt liv". Och till de fromma asketerna, som genom sina tusenåriga botövningar blivit så mäktiga, att de hoga själva gudarnas makt,

sänder guden Indra ofta en himmelsk mö, en apsaras (man märke, att hon kommer från guden, ej som hon skulle göra hos ett råare folk från "den lede frestaren"!), som oftast faller den fromme, lever lycklig med sin himmelska i tio år och får sedan hålla på med botövningar i tio tusen år till för att uppnå samma helighet som förr.

Denna linje från gammal indisk poesi fortsättes väl direkt hos en Tagore; man tänke blott på hans sköna kvinnogestalt Chitra. Den indiska diktarinna, berömd i sitt hemland, vars drag bilden visar, har också anslutning till något av det bästa i det gamla indiska. Redan hennes utseende synes ju bära stämpeln av ädel ras och urgammal kultur; vi få f. ö. just i dagarna se henne på ett kort besök här i Sverige, dit hon kommit från London, där hon eljes f. n. vistas som ombud för Indien vid en engelsk-indisk

i Sverige.

konferens. En hennes svenska beundrarinna, fröken Ada Rosengren, har för Idun berättat följande om henne, vilket både ger en lifen blick i en värld, som för oss synes höra den gamla sagan till, och på samma gång intryck av ett indiskt tanke- och känsloliv, som liksom Tagores synes besläktat med, ja i vissa fall kanske överlägset det europeiska.

Sarojini Naidu, som hon heter, född Chattopadhyaya, stammar från en familj med över tusenåriga anor. Hennes förfäder ha varit stora drömmare, stora vetenskapsmän, stora — hur äkta indiskt! — asketer. Själv studerade hon i bl. a. England. När hon därifrån kom tillbaka till Indien, vållade hon stor skandal, i det hon gifte sig med en man, d:r Naidu, som ej var av samma kast som hon, d. v. s. brahminkast, den förnämsta av alla. Emellertid blev hennes äktenskap mycket lyckligt; hon skriver själv om sitt hem, att det är "fullt av fågelsång i trädgården och av barn på verandan". Om dessa sina barn har hon skrivit de mest förljusande dikter, vari hon kallar dem "Lotusblomman", "Glädjens juvel", "Segersolen" och med andra namn, som för oss låta så på en gång främmande och poetiska.

Hennes engelska vänner brukade säga om henne, att hennes skönhetslängtan var så stor, att hennes nerver liksom vibrerade vid varje förnimmelse av skönhet, och att hon redan som sjuftonåring ägde ett egenomligt kontemplativt lugn — väl en hennes folks mångtusenåriga arvedel — som gjorde, att man anförtrodde henne alla sina sorger och bekymmer. Själv kände hon sig, berättade de, främmande för västerlandets vackra, världsliga kvinnor. Och under det att de fladdrade kring henne och skämde bort henne som ett älskligt barn, sade hon till sig själv: "Hur ytterligt tomt deras liv måste vara på all andlig skönhet, om de inte äro mera än de synas vara." Vi få hoppas, hon ej skall säga detsamma om oss.

Lucia ljusöga. Ljusets kamp mot mörkret.

Av
Hedvig Svedenborg.

HON BOR VID DEN KROKIGASTE AV den lilla stadens tre krokiga gator i ett litet grönmålat envåningshus med vita fönsterkarmar och en vacker vit dörr som i all sin enkelhet har något av antikens renhet i linjerna. Huset är dessutom infattat i ett högt staket och bakom staketet ligger — Paradiset lustgård — brukar husets och trädgårdens ägarinna skämtande säga.

Fast just nu, i det snöblandade decemberregnet och täta mörkret förefaller det allt som om hela lustgården blivit körd ut ur Paradiset.

Men inne i det lilla empirerummet blomma jultulpaner och konvaljer, cyclamen och romerska hyacinter och framför eldbrasan i den lilla brunbrända kakelugnen sitter en gammal kvinna och drömmer.

När man ser henne så måste man tänka att ett bättre namn än det hon har kan hon inte få. Lillemor i Lillegården kallas hon av hela staden och trakten däromkring. Vad hon en gång hette, innan håret blev grått och ryggen krökt minns ingen. Och själv är hon gladast åt att vara den lilla droppe i världshavet som hon är och det fast hon sett mer av världen och livet än de flesta eller — kanske just därför. Ty hon har för länge sedan blickat bakom det stora livsspelets skrikande, ögonfångslande kulisser och där bakom funnit den gråa intigheten. Medan hon däremot ofta hittat djupa och stora livsvärden bakom det som verkar smått och obetydligt.

Hon sitter och lyss medan hon ser in i elden med ett främmande inåtvänt leende.

— Skall hon inte snart få höra klingande skratt och raska steg? Hon reser sig upp, går fram till fönstret och ordnar än en gång med bleka händer de sju Luciakronorna som ligga uppradade på bordet. Av lingonris äro de bundna och sju ljus sitta stadigt fästade i varje krona.

Det är ju en känd sak att ingen kan binda varken brukkronor eller Luciakronor så som Lillemor i Lillegården och nu väntar hon blott att årets Lussebrudar skola komma och hämta sina kronor.

— Tyst, vad är det? Är det inte käcka röster och steg som klappa mot förslugubron?

— Jo visst! Den gamla nickar belåtet för sig själv och går tillbaka till sin plats vid brasan.

Det blir plötsligt tyst, dörren öppnas varligt och i tur och ordning komma flickorna in så stilla som om de beträdde helig mark, medan den gamla hälsar dem välkomna och ber dem slå sig ner på fällar och dynor som igga tillreds på golvet. Ty enligt vederfagen sed skall hon, innan brudarna få sina kronor, berätta för dem legenden om Sancta Lucia. En legend som alltid skiftar, alltid växlar då den ju i månghundra år gått fram genom tiderna och över all världen från mun till mun.

En skål rödkindade äppen sätter hon ner bland flickorna och så går hon fram till ekekistan i hörnet och plockar ut några gulnade blad inknutna mellan ett par textade pärmar.

— Tolv årgångar Lussebrudar har jag redan sänt ut i bygden, säger hon, med en röst som liksom kommer fjärran ifrån och ni flickor, ni höra till den treftonde. Och för tolfte gången har jag redan förtält, vad min mormor en gång tecknat ner "Om den heliga Lucias eller Lucia Ljusögas underbara liv och ändå underbara

re död" eller "Om ljusets kamp mot mörkret genom tiderna".

Ser ni på den tid min mormor levde var det inte en sådan brådska i världen som nu och när man gav sig ro att skriva en historia, eller ett teaterstycke, så måste det för säkerhets skull alltid finnas minst två rubriker för att människorna genast från början skulle få klart för sig vad det rörde sig om.

Men var gång jag ser dessa gulnade blad så tycker jag att där står något nytt. Varje år har legenden sin särskilda ton, sin egenartade färg och jag kan inte tro annat än att den får sin belysning av just det år som är på väg att sjunka undan i tidens hav.

Själv vet jag aldrig på förhand färgen, och nu, flickor, är jag lika undrande som ni hur legenden kommer att te sig i år.

Med en tankfull blick ser den gamla på flickskaran som förvåningsfullt blickar upp mot henne.

— Ni förstå nog att jag inte vill trötta er med gammaldags stil och talesätt utan kommer jag att läsa detta för er på mitt eget vis.

Hon knyter upp de präntade pärmarna, sätter på sina glasögon och börjar bläddra bland de gulnade bladen.

— Det var en gång, för länge sedan, en tre hundra år efter Kristus i den fordom så mäktiga staden Syracuse, som ligger på ön Siciliens ostkust och speglar sin fagra bild i Medelhavets silverblå vatten, en ädelboren jungfru vid namn Lucia.

Lucia, är det inte ett underbart namn? Säg är det inte i och för sig som klingande sång, mjukt och vekt och starkt ändå. Och hur skall jag kunna beskriva för er den lilla jungfrun som bar det strålande namnet?

Ni förstå nog, utan att jag behöver säga er det, att hon var liten och späd. Hon hade sydlandskans gyllenblonda hår, ett hår så där varmt solmättat, så som man ibland kan få se det på romarinnorna än i dag. Hyn var mattblek och liksom sammetsdunig, munnen fint böjd och blekröd medan ögonen, ja, vem mäktar beskriva hennes ögon? De voro så strålande klara, så djupa och varma, så hade hon inte haft långa mörka ögonfransar, vilka oftast blygsamt dolde ögonens glans, så hade de bländat som solen själv.

Och ser ni, det var de ögonen som vållade hennes ofärd, timligt sett.

Jag sade er visst att det var en tre hundra år efter Kristus, men hur den nya farliga läraren nådde den lilla ädelborna flickan där hon sprang och lekte i barnslig oskuld i det vita marmorpalatsets salar, är inte gott att säga. Antagligen var det en gammal barnsköterska som unnade sin lilla älskling samma stora fasta lycka, samma starka evighetshopp som hon själv funnit i kristendomens sköte. Och från Lucia, som vid fjorton år var som en nyutslagen ros, kom läran om den ende Guden och hans Son först till hennes mor, sedan till hennes far och sist till allt husets folk och alla funno de att den där stora dunkla tomheten och livsångesten de ständigt burit på i sitt inre, trots rikedom och makt, inte var annat än en icke förut förstådd evighetslängtan, längtan efter den personlige och ende Guden, längtan efter ett evigt liv. Och när Lucia med glödande hänförelse beskrev Paradiset för dem, så som hon hört en helig munk omtala det, så fylldes de alla av en oförklarlig och gripande visshetens lycka. "Djupt i Öster strålar en underbar glans", sade hon, "och ett ljus av oändelig klarhet med alla kosteliga färger

och all fågring uti sig och helgonaskarorna stå jublande omkring och ösa ur ljuset sitt jubel. Men ingen mäktar blicka närmare in i detta oändliga ljushav, ty från Hon om själv strålar klarheten varav alla de heliga genomlysas. Han är i alla och alla i honom."

Men bäst tyckte Lucia om att ensam vandra i trädgården mellan skraffande springbrunnar, hemlighetsfullt viskande cypresser och palmer som bjödo skugga under sina vajande tak och att vid balustraden stå och se ner i det djupblå havet som låg långt under hennes fötter.

Men så hände en dag att en yngling, en lekkamrat och vän till henne, plötsligt greps av en jordiskt glödande kärlek till barndomsvännen. Bländad av hennes fågring, av hennes ögons underbara glans föll han ner på sydlänningarnas vis och kysste hennes lilla fot och marken hon trampade på och bestormade henne med sin kärleks heta ord. Och i hans lovsång över hennes jordiska skönhet var det hennes ögon först och hennes ögon sist som han prisade med sitt heta lov. Hon måste bli hans, utan henne var livet blott en handfull stoft, utan henne kunde han lika gärna kasta sig ner över terrassens balustrad, ner i havets djup till spis åt de glupska tonfiskarna.

Jag undrar om ni riktigt kunna fatta, flickor, hur Lucia kände det — hon stod ju ännu blott på livets tröskel — att på det sättet bli väckt ur sina heliga, skära drömmar. Och som hon hade hört att "Om ditt öga är till förargelse så riv det ut" så tog hon inför den förskrämda ynglingen, och stack nälen som satt på hennes ädelstensgnistrande gördelspänne rätt in i sina ögonstenar och slet sedan ut sina härliga ögon. Ty inte ville hon vålla mer ont med dem. Så lade hon ögonen i en gyllene offerskål och smög bort med dem till den heliga jungfrun, vars bild var rest i en hemlig underjordisk krypta under det sedoriska hednatemplet, på samma plats där den gamla vackra katedralen i Syracuse står än i dag.

Men de som mötte den unga flickan med de tomma ögonhålorna, varur gingo fårar och blod som skimrade som rubiner mot de vita sammetskinderna och med offerskålen i handen, förundrade sig storligen. Ty ögonen som lågo i skålen strålade som ett par himmelens stjärnor och trots att flickan ingenling kunde se var det ändå som om de där stjärnorna ledde hennes väg.

När hon kom ner i kryptan föll hon på knä framför Gudsmodern sedan hon givit henne sina ögons ljus och bad i ödmjuk bön att Gud måtte förlåta om hon i barnslig okunighet vållat olycka. Och i brinnande ord bad hon för barndomsvännens frälsning, ord som stego som rökelse mot himlen. Men se ni, då, i extasen, glömde hon att hon var blind och när hon höjde huvudet för att se in i Madonnans ansikte, för att läsa förlåtelsen i de stränga ädla dragen, så fann Lucia att hon kunde se alldeles som förr och när hon kom ut ur kryptan i dagens ljus, så märkte hon att Gud givit henne nya ögon. När lekkamraten och barndomsvännen fick se detta, så föll han ner och tillbad den ende Guden och blev sedan en av den kristna kyrkans varmaste förkämpar.

Så gick några år och på den sollysta fagra kusten, med det paradisiska klimatet, där sommarn är sval och vintern mild, där rosorna blomma året om och grönskan står evigt frisk och ljus, hade många tagit den

Iduns byrå och expedition,

Mästernsallégatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.	
särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.	

kristna tron in i sina hjärtan för Lucia Ljus-ögas skull. Var och en som mötte henne på sin väg och såg hennes strålblick och hennes väna leende kände att det liksom var att möta en aning av Gud själv. Till sist mötte hon även på sin väg i livet, hon var då sjutton år och vänare än någonsin, den man som hennes far utsett åt henne till make och en blid och tidig vårdag blev hon hans trolovade.

Han hade ett mörkt och liksom instängt ansikte. När Lucia såg på honom, så tänkte hon att han var henne mer främmande än den första bäste hon mötte på gatan. Vad som doldes bakom den stränga, manligt vackra krigarens yta, det visste hon inte. Men då han aldrig skrämde henne med sin heta åtrå och då han tyst och inbunden följde henne till de hemliga gudstjänsterna i den lilla dolda kryptan under det doriska hednatemplet, så hade hon infet emot att bli hans hustru — att lyda sina föräldrars bud. Och helt omedvetet drogs hennes kvinnliga vekhet till hans manliga styrka och hon ville gärna att just han leve far till hennes barn.

Sommarmånaderna flögo snabbt och lätt undan, som doftande blomblad som sväva bort med den ljumma vinden över havet, och på hösten skulle Lucia stå brud. Men i höstens klara kalla dagar kom sirockon över dem med isande andedräkt och tog dem alla under några dagar i sitt kvävande famntag. Då sjuknade Lucias moder i en häftig feber och när hon var nära att dö bad Lucia så varmt för hennes liv, att hon måtte få leva, bära en liten, liten tid till här på jorden och lovade hon Madonnan att skänka hela sin brudskatt till kyrkan om modern gick igenom. Och se — febern sjönk, vanmakten försvann och livet kom så småningom åter. I palatset sjöngs lovsånger till Herren Jehova, den ende Guden, men så tyst, så tyst, ty förföljelseerna mot de kristna hade blossat upp igen med ny och våldsamt kraft. Allt det onda och mörka och bittra i tiden hatade och fruktade ljusets segerrika härnadståg. Nej trampas under fötterna som krälände maskar, brännas som ogräs, dränkas på havets botten som missdådare måste de alla, alla — om inte snart hela världen komme att vandra i det nya ljusets tecken.

När Lucias trolovade fick höra hur hon handlat med brudskatten blev han vred. Hans ansikte blev svart och stramt som stelnad lava, medan hans ögon glödde med en underjordisk hotande eld.

Visst trädde han till Lucias fägring, men än mer till den ädelborna jungfruns rikedom. Prakt och Makt och Lysnad, se där de feer som stodo vakt vid hans läger när han föddes.

Brinnande av hat och vrede gick han till sin vän prefekten i Syracuse, och angav sin trolovade brud för att vara kristen och dessutom en trollkvinna som lockade och drog folk till den nya farliga läran med sina onda ögon.

Egentligen borde hon ju brännas på bål — men det vore synd på en så vän jungfru, liten och späd med solmättat hår och ögon som stjärnor, och för den skull befallde prefekten sina legoknektar att hämta flickan samt att de skulle föra henne till ett illa beryktat näste i den gamla befästade stadsdelen Achradina där högst uppe på bergsplatån ovanför havet.

I trädgården, vid den stora springbrunnen, funno knektarna Lucia där hon satt och band en krans av senblommande vattenliljor till sin mor.

Förundrad såg hon upp på de råa, bullrande männen. Vad hade de i trädgården

att göra? Men så kom hon att tänka på Kristus, hur han hälsade alla som kom i hans väg som om de varit hans bröder och med ett leende räckte hon kransen till den främste knekten som tog emot den med en förlägen bugning. Själv förmådde han inte röra ett finger för att gripa flickan. Förresten stod han ju med en blomsterkrans i händerna som fängslade honom starkare än bojor av järn, varför han gav en kort befallning till sina följeslagare att de skulle gripa jungfrun. Men de stodo som fastlåsta även de, det var som om en stark mur stode mellan dem och henne. Till sist slöt en av knektarna sina ögon, han var den störste och starkaste av dem alla, rusade fram till Lucia och grep tag i henne. Men se, han kunde inte rubba henne ur fläcken. Hon stod fast som om hon varit vuxen med djupa rötter ner i jorden och om han bröt för hårt var han rädd att bryta av henne som en blomma.

Rådvilla och skrämda sågo männen på varandra och så gingo ett par tillbaks till prefekten och sade hur det var.

Med brinnande facklor och stora fång olivved följde tio tjänare efter prefekten och Lucias trolovade och när de kommo fram till springbrunnen, funno de Lucia och knektarna på samma plats som förut. Än ett försök gjordes att få henne därifrån, ty när prefekten såg henne, tyckte han att det var synd på så mycken kvinnlig fägring och han fändes av ett svidande begär att äga henne. Nej sannerligen hon fick bli till rök och aska. Men ingen nådde henne genom den osynliga mur som slagits kring henne.

Då befallde han att ett bål skulle byggas runt jungfrun av den feta olivveden och strax därpå slog flammorna högt mot den djupblå himlen. Det fräste och knastrade och de knotiga grenarna vred sig som i smärta men inte en enda liten låga nådde Lucias tunna silkedräkt, än mindre den späda gestalten som stod där så oberörd och stilla.

Försänkt i bön hade hon liksom alls inte lagt märke till vilka hon hade omkring sig eller vad de förehade, men så mötte hennes blick genom lågorna en sekund hennes trolovades haliska ansikte med de glödande ögonen. Då steg bitterheten upp i hennes hjärta, bitterheten att finna honom bland dem som ville hennes ofärd och för en sekund vek bönen från hennes läppar och hon tänkte på honom som en gång skulle blivit hennes make, far till hennes ofödda barn och ett par tunga tårar fördunklade hennes klara blick. Och i detta vekhetens och svaghetens ögonblick var det som om det blivit en bräcka i den osynliga muren som varken människor eller eld rått på, och då bröt hennes trolovade igenom och stack sitt svärd i hennes hjärta. Jesus, Maria, allsmäktige Gud! Men innan hennes läppar slötos och innan hennes blick brast, lystes hon upp av ett så starkt, strålände inre ljus att knektarna och prefekten och hennes trolovade föllo ner som slagna av blixten och bålet flammände lågor voro bleka mot det himmelska ljus som strålade från Lucia, Ljusbringerskan. Och detta hände just trehundra-fyra år efter Kristus, den trettonde december.

Lillemor i Lillegården tystnar ett ögonblick, de gulnade bladen falla till golvet och hon ser in i elden.

— Men det vet ni nog, fortsätter hon stilla, att det är först sedan helgonen äro döda, som de riktigt börja leva. Inte blott sitt helighetsliv bland helgonaskaran i Paradiset utan även bland oss kortsynta och fåvitska människor.

Från Syd-Italiens, dåvarande Grekländs, myrten och palmlunder gick sedan legenden om den heliga Lucia ut över hela den kristna världen och nådde snart nog ända till oss, där den fick en alldeles särskild betydelse i det djupa midvintermörkret.

Men ni kan vara vissa om att legenden, så som min mormor skrivit ner den efter en resa till Sicilien, där en mandolinspelande pojke berättade den för henne, nog inte har mycken likhet med några inskriptioner som finnas i Syracuse eller med den mäktiga dikten "Passio Sanktæ Lucie virginis" av Sigebert av Grembloux eller Dantes mäktiga fantasi om den heliga Lucia. Men vad som i alla olika versioner stämmer, det är att den lilla ädelborna jungfrun ljöt martyrdöden samt att hon sedan gått genom tiderna som symbolen för ljusets kamp mot mörkret.

I såväl Sverige som Norge och Estland har man på gamla runstavar funnit att Lussimässan den trettonde december redan då var en märkesdag samt längre fram i tiden ofta kallats "Lilla jul".

Före den gregorianska tideräkningen, som infördes i mitten på sjuttonhundratalet, ansågs den trettonde december vara årets längsta och mörkaste natt. Och för att stå emot den påfrestande midvintern måste man den dagen alldeles särskilt "äta sig mærg i benen". Gårdens, eller hemmets vårdträd, skulle vattnas med det nybryggda julelet och alla djuren skulle ha sin "Lussebit" även de för att inte välstånd och välmåga skulle fly.

Och en gång, sägs det, kom hungersnöden över Norden. Men när nöden var som störst så kom den heliga Lucia seglande med ett stort gyllene skepp från söderns länder, lastat med säd och frukt och vin, och själv stod hon i fören och hennes ögon lystes så klart att hon kunde hitta fram mellan de främmande skären. Och nöden försvann och mörker och dysterhet förbyttes till ljus och glädje.

Åter tystnar den lilla gråhåriga kvinnan och hennes blick går drömmande över rummet. Hon ser på de doftande, blommande små vinterblommorna, hon ser på luciakronorna med sina ljus och slutligen faller hennes blick på de unga flickorna, vilka avvakta vad som sedan skall ske.

Det ligger något av spänning och undran i luften.

— I år tycker jag, fortsätter hon liksom för sig själv, att Lucialegenden har liksom två bjärta färger, vilka bryta sig skärande skarpt mot varandra. Några strimmor av ljus, av klaraste guld mot en dyster vävnad i färg som svartnat blod.

Det hets att det är fred ute i världen och över haven ha de nordiska länderna fått många laster av säd, vin och frukt, så som den gången då Lucia kom med sitt gyllene skepp till Norden. Och i år ha Luciakronorna fått alla sina sju ljus, medan de föregående åren jag blott hade ett ljus till varje krona — — — men — — — ändå — —

Av hela Lucialegenden står just nu som starkast för mig Lucias trolovade med det igenfångda ansiktet med drag som stelnad, svartnad lava och den fanatiska underjordiska elden i ögonen.

Jag ser hur tillintetgörelsen går fram över världen. Hur det som är ljus och ädelt, och starkt och vackert, trampas under hatets hälar som krälände maskar, brännes som ogräs, kastas i havet. Hat och ondska, bitterhet och våld väller fram som en mörk flod och slukar ljuset.

Både andligen och lekamligen lider den

Hårläkemedlen — RA — DI — ON — Den bästa julgåva!

Radioakt. Vetenskapligt.

CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Rikstel. 17076.
Allm. tel. 14629.

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra genast. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej döda. Pris pr flaska 6:—. Gränad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.

kristna världen brist på ljus och värme. Från länder i söder och öster ljuda späda barns klagan. De svälta, de tyna och vissna, medan vreden fändes i mödrars hjärtan. Nöd och brott, blod och grymheter som ej kunna nämnas med ord, se där vad vi finna blott ett par steg utom våra gränser.

Säg, är det inte, som om vår Herre även slagit en osynlig, skyddande mur om Nordens länder, så som Han en gång skyddade den lilla jungfrun Lucia?

Med vad göra vi i vårt benådade land?

Tänka vi männe på att ju större nåden är, ju större är ansvaret. Männe det icke är meningen att Nordens folk skola gå ut mot den mörka midvinter som råder i världen, tvingande mörkret att vika för Lucialjusen i våra kronor.

När ni unga nu gå ut i morgongryningens vintermörker med de brinnande kronorna på edra huvuden, så måste ni tänka på att det är er sak, att först och främst resa murar mot allt det hemska och onda som hotar oss utifrån att hålla ljusen brinnande.

Vi, Skandinavien's gudabenådade folk, måste kämpa, kämpa till det yttersta för att inte ljusen även måtte slockna hos oss, för att inte avkristningens och förrälsens blodsmörker skall komma över oss. Ännu finns det gyllene trådar kvar i den svartblodiga världsvävnaden och för varje minsta lilla inslag av ljus ni gör, så tänk på att det är ett steg framåt. Och minns att ingen är för ung, för gammal, för skröplig eller för obetydlig för att inte kunna åstadkomma något litet gyllene inslag.

Lille mor i Lillegården reser sig upp, går fram till fönsterbordet, tar en Luciakrona åt gången och räcker den tyst till flickorna i tur och ordning. Hon säger ingenting, men de känna att med varje krona följer en hel krans av böner för landets och de kommande släkternas framtid. Tysta gå sedan de unga flickorna ut i natten.

Som ett bärläcke ligger mörkret över stadens tre krokiga gator och över det lilla gröna envåningshuset. Men bakom mörkret finns dock ljuset och i människohjärtana bor dock Gud. Och med den vissheten och ett litet inåtvänt leende somnar Lillemor i Lillegården in.

På vandring österut.

Av TERES KAUDERN.

(Forts. o. slut).

FRÅN DETTA SLAG AV PASANGGRAHAN finns det alla grader ända ned till det ovannämnda taket. I hela Central-Celebes finns det inga pasanggrahans med be-
tjänning, några få äro möblerade, i allmänhet får man dock vara glad, om man träffar på något så rart som ett bord och två stolar i dem. Vi hade med oss på resan ett par däckstolar från Nordiska Kompaniet, och vi välsignade det solida svenska arbetet, när

200 m. lång bro över Posofloden vid dess utlopp ur Pososjön.

Kolamedale. Monumentet till vänster restes över den patrull, som nedgjordes av infödingar.

vi efter dagens mödor sjönko ned i våra bekväma stolar, som utan att strejka tjänstgjort i skilda delar av Celebes under två och ett halvt års tid.

Bärarna bereda i Central-Celebes alltid den vägfärd, som ohjälpligt är beroende av deras bistånd, mycket besvär. Tro aldrig att man på egen hand kan värva sig en enda karl till hjälp. Nej, arbete utföres endast på befallning av kepalan (kepalan = huvud, chef) i byn. Men det gäller att få tag i kepalan. I byn finner man vanligen varken honom eller någon annan, ty där uppehåller man sig endast, då en militärpatrull väntas. Kपालan

Morifolk, klädda som förr brukades vid dödsfesten.

måste sökas i sin svedjeodling i bergen, kanske en halv mil eller mer från byn. Det faller av sig självt, att det inte går i en handvändning för honom att skaffa ihop ett 20-tal bärare, när de alla måste sökas i de vitt spridda planteringarna i bergen. Ibland är viljan att hjälpa den resande europeen skral nog, och ibland har kepalan icke tillräcklig makt över sitt folk för att bliva åttlydd. Att förtjäna en slant tycks ej utgöra den minsta lockelse för en inföding. Han sitter oändligt mycket hellre och slöar och tuggar betel och tobak.

Har man kommit så långt, att man fått ihop det nödiga antalet bärare, får man beviltna hur bördorna fördelas enligt seden här i landet. Det går så till, att de tyngsta bördorna vråkas på de yngsta och svagaste bärarna. Det hjälper ej, att vi träda reglerande emellan. Bakom vår rygg återställes snart den sedvanliga fördelningen.

Man behöver inte färdas länge, innan man kommer underfund med, att man aldrig bör släppa bärarna efter sig, inte därför att man skulle kunna bli av med något — det är blott i de "civiliserade" kusttrakterna, där det är brukligt att stjäla — utan därför att man riske-

rar att vid marschens slut få sitta och vänta limtal kanske just på dem, som bära maten eller kofferten med de torra kläderna.

Så fort man anländer till den by, där man skall övernatta, är den första omsorgen att söka reda på kepalan för att genom honom få folk till nästa dag. Det händer nämligen aldrig, att bärarna följa med mer än en dagsmarsch. Om de få göra, som de vilja, gå de bara från den ena byn till den andra, kanske ett par kilometer, men det kan man ju ej stå ut med, då skulle man inte hinna något annat än att söka bärare från morgon till kväll.

Vår karavan tilldrog sig, där den lågade fram, rätt stor uppmärksamhet bland de infödda. Men det var ej vi europeer, som väckte det största intresset, nej det var vår tama svarta apa, som drog publik. Framför henne samlades i byarna skaror både av barn och vuxna, och den knepiga apan njöt av att skrämja folket genom att göra oväntade skutt och med att visa sitt röda gap med de vita tänderna. Infödingarna kommo dock snart underfund med att apan ej var farlig, och då började de traktera henne med frukt och dylikt. Det hände, att hon var så proppfull, att hon inte mer ens tittade på ananas, som bjöds henne. Det var glada dagar, det är säkert.

Vår färdeväg gick från Donggala över Pa-loeviken med infödingsbåt till Tarvaeli; däri-från två dagars marsch över bergen fram till Toboli vid Tominibukten. Sedan hade vi några kilometer utmärkt väg till Parigi, som har en rymlig och väl utrustad pansanggrahan.

Från Parigi skulle vi över till Poso, men det var lättare sagt än gjort, ty någon landsväg finnes ej, utan man måste anlita infödingspirog. Det var hemskt att tänka sig att i tre dygn sitta hopkrupen i en ynkelig liten båt utan skydd av bekvämligheter. Men vad var att göra?

Vi hade sovit en natt i Parigi, ätit vår frukost och sullo och pratade med en gammal man, en minahassare, som varit med bröderna Sarasin på någon av deras resor på Celebes, då vi plötsligt hörde en ångbåt tuta. Vad kunde det vara för en båt? För att få klarhet i saken skyndade min man till den minahassiske tjänstemannen, som var myndigheternas representant på platsen. Han kom snart tillbaka med goda nyheter. Båten var statens i Poso stationerade ångare, vilken hade fört en ämbetsman från Poso till Parigi, och vilken omedelbart skulle återvända. Vi kunde begagna oss av den, om vi önskade.

Det låto vi ej säga oss två gånger. Med fröjd packade jag hop våra kappsäckar, och när vi en timme senare sullo ombord på "Paleleh" i bekväma korgstolar och sågo utöver det solglitrande havet och på de mörka urskogsklädda fjällen, då tyckte vi, att vi haft en tur som aldrig förr. Skillnaden mellan Paleleh, som på sju timmar förde oss till Poso, och en infödingspirog,

Ode land.

Utbilda Eder till utrikesstenograf.

4—5 pers., helst m. studentex., erh. på nyåret förstk. utbildning i handelskorr., stenografi och maskinskr. f. sv. tyska o. eng. språken. (Ev. end. sv.)

Marga Johansson. Exam. lär:a — Bankkorrespondent,

Bostad: Danderyd. A. T. 16.

Malmtorsg. 3, 4 tr., Sthlm. A. T. 12908.

Påhlssons
Teaterkonfekt

Tillverkare

A.-B. Carl P. Påhlssons

Chokolad- & Konfektfabrik

MALMÖ

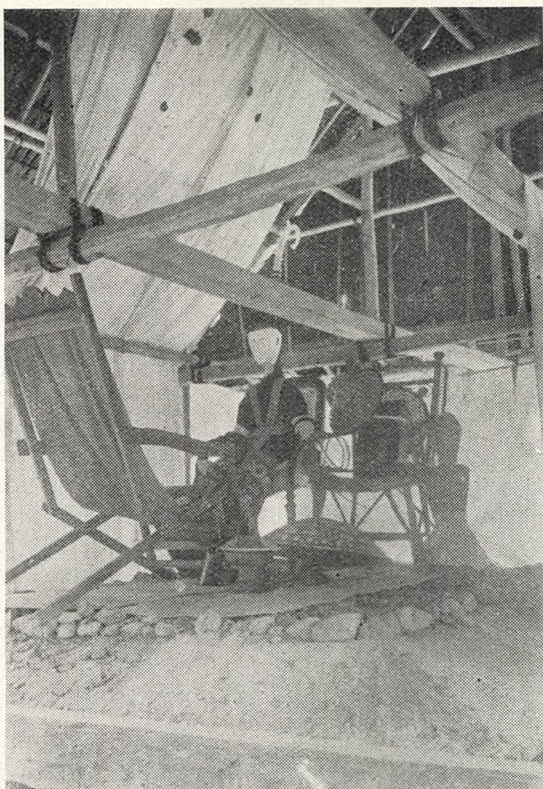
som i tre dygn behövde skumpa på dynin-garna för att komma till samma mål, var ofantlig.

Från Poso gingo vi rätt söderut två dags-marscher till Tentena vid Poso-sjön, som ligger 500 m. över havet och är Celebes näst största sjö.

Vi hade otur med vädret. Första dagen då vi gingo 36 km., blevo vi genomblöta, och jag fick ett elakt skavsår på ena hälen. Från Poso till Tentena hade vi sällskap med en holländsk veterinär i statstjänst från Me-nado. Han var ute på tjänsteresa för att inspektera karbauerna (indiska buffeln, som i Central-Celebes allmänt hålles halvtam).

Det var en glad och trevlig herre, men hur han lyckats förvärva sig den doktorstitel, som tydligen utgjorde hans livs stolthet, det blev för oss obegripligt. Han var visserligen tvärsäker i sina omdömen och yttranden, men sen han försäkrat oss, att mjölk innehåller 30 % fasta beståndsdelar och visat sig taga hornkorpens läte för apors, sjönk hans an-seende ohjälpligt hos oss.

Inspektionen av karbauerna gick så till, att han anmodade min man taga en fotografi av de församlade djuren, så att infödingarna skulle se, att det hände något. En ko, som

Furstegrav i Mori; observera dödsmasken.

drivits bland infödingarna. Skolor finnas i de flesta byar, och många av lärarna äro romera landets egna barn, som av missionärerna uppfostrats till siff kall.

Missionären i Tentena, en schweizare med något mörkt blod i ådrorna, visste inte hur väl han ville oss. Han skickade oss 45 höns-ägg, några kilo torkat hjortkött, färsk potatis, bananer och en jättebukett med rosor. Vi stannade en vecka i Tentena, sedan drogo vi öster ut.

Det bar uppför branta berg, där skogen delvis var avbränd och marken besädd med majs och berggris. Då vi nått höjdpunkten, befunno vi oss säkert minst 1200 m. över havsytan. Där uppe på den svala höjden sågo vi så långt ögat nådde ut över ett vågigt land med skogsdungar i dällderna. Vid första anblicken skulle man kunna tro sig se en väl uppodlad bygd framför sig. Men det var ej så. Ingen rökpelare förrådde en människoboning, inga kreatur betade på slätterna, det växte endast stäppgräs på fälten, och tystnaden var beklämmande. Inte ens en fågel eller en insekt hördes. Landet var övergivet av människor och djur, och ändå låg det där så vackert och inbjudande. Celebes är ett folkfattigt land. Vi vandrade hela dagen genom det öde landskapet och först mot aftonen kommo vi till en by, som heter Taripa.

Där bodde en holländsk missionär i ett präktigt hus, men alldeles ensam. Han tycktes dock ej sakna sina vita bröder, ty han gick helt och hållet upp i sitt arbete bland de färgade. I sex år hade han oavbrutet

Skolan i Taripa.

verkat bland folket i denna landsända, on-dae-folket, vilkas språk han talade flytande.

Genom missionären kommo vi genast på god fot med infödingarna. I pasanggrahan, där vi logerade, fattades ingenting i matväg. Vi fingo höns, ägg, ris, ananas, pisanger, honung och annat genom de infödda, och missionären försåg oss med väldiga brödbullar, socker, mjölk m. m.

Vi lyckades köpa en hel del etnografica. Särskilt voro vi mycket glada åt ett par dödsmasker, vilka en gammal rar gumma sålde åt oss. Maskerna hade en gång använts för hennes föräldrar.

I Ondae liksom på andra ställen i Central-Celebes rådde förr det egendomliga bruket att ej begrava de döda. De fingo rullna ovan jord, sedan fillvaratogs och rengjordes benen och buntades ihop. Med ett par års mellanrum hölls i templet en stor dödsfest. Då fördes dit benen av alla dem, som avlidit sedan föregående dödsfest. Framför skallarna sattes en trämask, olika för män och kvinnor, masken smyckades på samma sätt som det brukades bland de levande, och alla dödsmaskerna med benpaketen sattes upp på ett lågt bord, gjort av liggande sockerrörstammar. Den stora dödsfesten

Man i Taripa, förut anförare vid hundjakterna.

varade i sju dagar och firades med slaktandet av karbauer, svin och höns.

Efter nio dagars uppehåll lämnade vi det gästvänliga Taripa och därmed Ondae. Landet öster därom heter Mori, och hade dåligt rykte om sig: skralt med födan, allting dyrt. En patrull på bortåt 40 man hade för några år sedan blivit överfallen och nedgjord så när som på en man, som undkom till kusten och inberättade olyckan.

Från Taripa hade vi en rätt lång dagsmarsch framför oss, 30 km. Den blev besvärlig nog. Efter knappt en fimmes vandring strejkade en bärare, han var sjuk, och då fanns intet annat att göra, än att låta den ene av de två, som bar barnen, taga den sjukes börda. Min fot, som jag ansett vara läkt, gjorde sig mycket obehagligt påmint. Jag tog av mig sko och strumpa på den dåliga foten, och sedan gick det bra att marschera, tack vare att vägen ej var stening. Nästa dag skar jag ut ett lämpligt stycke ur sandalens bakkappa, och sedan hade jag ej mera olägenhet av foten.

Ju mer vi närmade oss kusten i Mori, dess

Män i Taripa.

hade ett stinkande sår ovanför ena hoven nästan in på benpipan ville han alls inte befatta sig med. Sådant läkes av sig själv genom att djuren gå i gyttjan, hette det.

Doktorn var tydligen inte van att färdas i vildmarken, ty han gav sig av från Poso utan att medföra vare sig huvudkudde eller myggnät. Allting annat kan man vara utan här, men inte myggnät. Doktorn fick knappt en blund i ögonen om nätterna, och han får allt vara glad, om han inte skaffade sig malaria genom sin försikthet. Han återvände från Tentena till Poso i bärstol, han hade fått nog av fotvandring. Hans skodon voro förresten illa åtgångna, så det var nog så gott det, att han satt i stol, fast det ej brukas här i landet av friska manspersoner.

I byarna vid Poso-sjön, var allt gammalt utplånat. Byggnaderna, enkla hus av bambu med palmbladstak, äro uppförda på regeringens befallning efter en viss fastställd typ. Folkets klädedräkt är ej på långt när så smakfull och färgrik, som vi sett hos fjällfolken i västra Celebes.

Missionsverksamhet har i ungefär 20 år be-

Varje omtänk-sam husmoder bör försöka

CHROMOL TVÄTTPULVER

Resultatet blir glädjande

TAPETKOMPANIET

Katarinavägen 7, STOCKHOLM

R. T. 9905. Telegr.-adr.: Tapetkompaniet.

Säljer bästa TAPETER över hela riket. Största sortering av modernaste in- och utländska kvaliteter till lägsta priser. Begär omgående prover från oss. Till landsorten mot postförskott eller efterkrav. Bästa inköpskälla för målare och större förbrukare.

besvärligare var det med bärare. Folket ville rakt inte gå längre än från den ena byn till den andra, och byarna lågo fäkt.

Tre dagsmarscher från kusten mötte vi en militärpatrull, ledd av kommandanten i Kolonedale, huvudorten i Mori. Hans förvåning var inte liten, då han plötsligt i en vägkrök stod ansikte mot ansikte med en europeisk familj med stort följ. Han visste inte, om han skulle tro sina ögon eller ej. Var i all världen hade dessa människor kommit från, som, utan att han visste något därom, befunno sig i hans distrikt?

Vi redde upp mysteriet för honom, och rätt som det var, klarnade hans ansikte, och han erinrade sig, att han ett par månader tidigare haft en skrivelse från guvernören över Celebes, att han hade att förvänta en svensk vetenskapsman till Kolonedale på väg till Loewoek, och att han borde hjälpa honom med vad han kunde. Men guvernören hade inte talat om, att den där svensken skulle komma tågande landvägen och naturligtvis inte heller, att han drog fram med hustru och barn, tjänstefolk, apa, papegoja o. s. v. i sitt följ.

Det hade varit besvärligt med bärarna, innan vi mötte kommandanten från Kolonedale, men det blev sju resor värre, sen vi skilts från honom. Anledningen var nog så enkel. I de byar vi passerat, innan vi mötte kommandanten med patrullen, väntades han, och därför fanns folket i byarna. Kपालorna kommo ut ur sina hus i sammetsbyxor och annan slass och hälsade på oss, allt i väntan på kommandanten. Men i de byar, som denne passerat, fanns inte en enda själ, då vi kommo, alla hade ofördröjligen givit sig av upp i bergen till sina odlingar, och där fingo vi leta upp dem.

Sista dagsmarschen var värre än allt föregående i fråga om bärare. Vi måste på morgonen starta med tre man för litet, så att barnen fingo gå, och jag fick leda apan. När vi vandrat en halvmil avdunstade fyra bärare i en by, där det ej fanns en människa. I tre fimmar höllo min man och vår tjänare på att leta upp folk i bergen, men med negativt resultat. Antagligen hade männen gömt sig för att slippa bära.

Vi hade till slut inte annat att göra än att låta de fyra bördorna stanna i byn och själva tåga vidare, men vi lovade kepalan, som till sist kommit till rätta, att därest han inte ställde om, att bagaget fort kom till Kolonedale, skulle han få besök av kommandantens folk.

Jämt en månad efter det vi lämnat Donggala, gjorde vi vårt intåg i Kolonedale. Vägen, som vi vandrat, var något över 200 km. lång, den hade varit mödosam, men vad vi sett och upplevat hade givit oss full valuta för vårt besvär. Efter en lång resa, var det skönt att komma in i en snygg pasanggrahan, få sova i ordentliga bäddar, äta litet mer omväxlande kost, än vi kunnat få på marschen, och träffa vänliga, glada människor.

Från Kolonedale ämnade vi med ångbåt fara till Loewoek, tolv timmars resa. Men båten lät vänta på sig. Kolonedale har endast en gång var fjärde vecka förbindelse med yttvärlden, d. v. s. med Makassar. Det finns ingen telefon, ingen telegraf. När båten icke kommer på utsatt dag, vet man rakt ingenting. Det är bara att ha tålmod och hålla sig beredd. Vi väntade och väntade; en hel vecka gick utöver tiden, och ingen båt syntes till. Men så en kväll, då det hällregnade och vi just skulle gå och lägga oss, då kom den. Vi packade ihop i all hast — vi hade ju vanan inne — och snart nog voro vi ombord på båten, som lossade och lastade trots det usla vädret. Den kunde dock ej gå ut förrän följande morgon i dagningen, ty farvattnet är fullt av korallrev och saknar fyrar och sjömärken. Fram på eftermiddagen kastade vi ankar utanför Loewoek, en förtjusande liten plats vid foten av skyhöga berg, och så voro vi framme vid målet för vår resa.

Berättelse av HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts. fr. n:r 48.)

MED RODNADEN HET I KINDERNA började hon så tala. Hon sade honom, att hon inte hellre önskade än att däruppe i sin hembygd få fortsätta att leva med jord och kreatur — det liv för vilket hon de sista åren fått så stor kärlek, hon talade om de gynnsamma förmåner den övergivna fåbodvallen erbjöd och var så framme vid den svårighet för vilken hon djärvdes tänka sig möjligheten av hans hjälp.

Excellensen hade betraktat henne med alltjämt stigande förvåning, den han icke gjorde sig möda att söka dölja. Och väl måste det ha förefallit honom vara ett underligt tal från denna vackra unga kvinna, som i sin finlemmade spenslighet mest liknade ett barn, talet om ett liv i ödemarken, som nybyggare på obruten mark. Men Sara Alelias ögon kunde helt visst redan då få den fasthet och det djup i blicken, som lär ha varit så sällsynt övertygande, ty efter att några minuter ha sett på henne, kysste excellensen med mycket veneration hennes hand och då han såg upp på henne, syntes hans vänliga ögon fuktiga. Föreföll än hennes önskan honom i högsta måtto förundransvärd, ville han dock ej lämna någon möda ospard för att den skulle bli henne beviljad.

Han gjorde sedan många frågor de där rörde det rent praktiska av saken och dem Sara Alelia lade sig vinning om att besvara så klart och så upplysande som möjligt. Men alltjämt stod samma aldrig stillade förvåning att läsa i hans drag och ännu då han höll hennes hand till avsked, upprepade han att "ännu hade livet icke bjudit honom att höra något mera förundransvärt".

Då excellensen gått och Sara Alelia var ensam i kammaren, grät hon stilla glädjetårar. I sitt sammanförande med excellensen såg hon Herrans hand och ledning och styrktes hon därav än mera i sin känsla att icke vara av Honom övergiven.

— Följande dag lämnade Sara Alelia i Norenus sällskap Stockholm. Den 21 december anlände de till Söderhamn där Sara Alelia stannade hos replagaremästaren Karl Hinderson och hans hustru. Där tillbragte hon tiden i stor enformighet och enslighet. Den 21 juni föddes hennes son. Fyra veckor senare anträdde hon med sitt barn resan norrut.

Sara Alelia var vid denna tid något över tjugutvå år gammal.

*Ett litterärt memo-
arverk av högsta
rang*

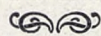
öfr

Urina levnadsminnen

av

Helena Nyblom,

som publiceras i Tidning 1920.

Prenumerera därför nu!

FVRA ÅR HADE GÄTT.

På Rombäcksvallen fanns nu odlad mark till vid pass tolv tunnland och med hjälp av utslätter födde den häst och tre kor jämte några får och smådjur.

Boningshuset var nybyggt sedan andra året. Det var ett stort kök med fönster åt öster och söder, en liten kammare innanför köket och förslukammare. Det hade timrats på senvåren och försommaren och var helt oinrett, då Sara Alelia flyttade in på hösten, men hon och barnet hade varit nära att frysa ihjäl i den gamla fåbostugan, som första vintern varit deras hemvist.

Det låg välsignelse över Rombäcksvallen. Där var arbete och möda men mödan fick sin lön. Som en bondkvinna släpade Sara Alelia, som om det gällt livet och uppehållet, för hans eget kött och blod slet Filemon. Ingen av dem voro talträngda. Dagarna gingo under tyst knog. I barnet hade Sara Alelia sin lycka.

— "Väl må en moder som jag lofva med psalmisten: Herre, Du hafver gjort mitt berg starkt, Du vände min klagan i fröjdesprång, Du klädde af mig sorgens dräkt och omgjordade mig med glädje."

Gossen hette Erik Anton. Han hade sin fars ljusbruna, silkesmjuka, vågiga hår och hans gråblå ögon, men hans mun var något stor och käkpartiet för starkt för att han skulle kallas ett vackert barn. Men han var solig till lynnet och livlig och därtill för sin ålder osedvanligt klok.

Sara Alelia fick mångt gott dagsverke av folk, som i olika ärenden vandrade fram över skogen och väl mestadels av nyfikenhet sökte sig fram till nybygget. Det fanns exempel på karlar, som stannat där både en och två veckor och arbetat för inte. Så fick Filemon hjälp att timra om ladugården av en sligman, som kom vandrande över från Norge och flera sockenbor kommo upp och gävo dagsverken, då gården skulle upp. Folk trivdes uppe på Rombäcksvallen i stillheten med den unga, tysta husmodern. Hon hade förmåga att ställa det gott för alla, och hade namn om sig att vara "en bra människa". Hennes öde talades litet om. Som hon var hade man förtroende för henne.

En som givit Rombäcksvallen mångt gott dagsverke var magister Sahlén.

Joël Sahlén var vid denna tid en trettio års man. Han var västerbotning och prästson och hade själv studerat till präst, men efter avlagda examina undandragit sig vinning till ämbetet och prästerlig ordination. Han tjänstgjorde tidvis som vicarius vid de olika lappskolorna men mest framlevde han sitt liv som jägare och friluftsmän. Han levde då månadsvis i skogarna, bodde i den eländigaste ris- eller timmerkoja och åtnöjde sig med den simplaste spis.

Till Rombäcksvallen kom han första gången julafton första året Sara Alelia bodde däruppe. Sara Alelia satt med gossen och Filemon framför de tända talgljusen och läste julevangeliet, då han kom in. Hon kände igen honom från tiden för sitt äktenskap, då han vistats på trakten. Men sedan länge stod Sara Alelia i sitt inre på fast botten, inga erinringar om det förflutna kunde oroa henne. Gästvänlig som hon var, frågade hon lugnt, om ej magister Sahlén ville stanna på Rombäcksvallen över helgen, eller åtminstone över natten.

Men Joël Sahlén hade avböjt. Han hade dock ätit julgröten med dem, men sedan hade han givit sig av.

Sara Alelia bodde då ännu i den gamla

(Forts. sid. 740.)

Stockholms damer stadsfullmäktige.

Vad de intressera sig för

"KOMMUNALKVINNAN" är en av de yngsta och man vågar kanske också säga framgångsrikaste bland de olika slags "kvinnor" med det ena eller andra bestämmande attributet, som detta kvinnans århundrade gett oss. Men det är först efter marsvalen, som hon verkligen blivit en makt att räkna med. Tidigare smakade kvinnornas placering på partilistorna ofta litet väl mycket av ett slags "skyldig honnör för damerna". Nu däremot, efter den stora kommunala rösträttsreformen, ha kvinnorna i kommunalstyrelserna fått en ganska fyllig representation, som verkligen

och vad de uträttat.

lugn klokhet och en hela väsendet genomströmmande värme, som utmärker henne, kommer en aft inför henne tänka på den Ellen Keyska "sammällsmöderligheten". Vad hon tidigare uträttat, står också i stil därmed: i äktenskapslagskommittén och den kommitté, som behandlat kvinnans tillträde till statstjänst, satt hon som den enda representanten för kvinnorna — men en representant, de kunde lita på. Det finns hos henne en viss bred läggning: människoförstående och humor och på samma gång mycken saktighet — en idealist, som är ovärderlig i det praktiska.

kan på allvar hävda de kvinnliga intressena. Det kan ha sitt intresse att se, vad de kvinnliga representanterna särskilt intressera sig för och vad de uträttat inom vårt största samhälles, Stockholms stadsfullmäktige, i vars hundrahövdade kår de bilda en ansenlig falang på sexton stycken — eller rättare tre olika falanger, en socialdemokratisk på åtta, en moderat på fem och en frisinnad på tre medlemmar.

Utan att träda något partis ära för nära vågar man väl säga, att fru Emilia Broomé (v) är det främsta kvinnonamnet i Stockholms stadsfullmäktige. Den förening av

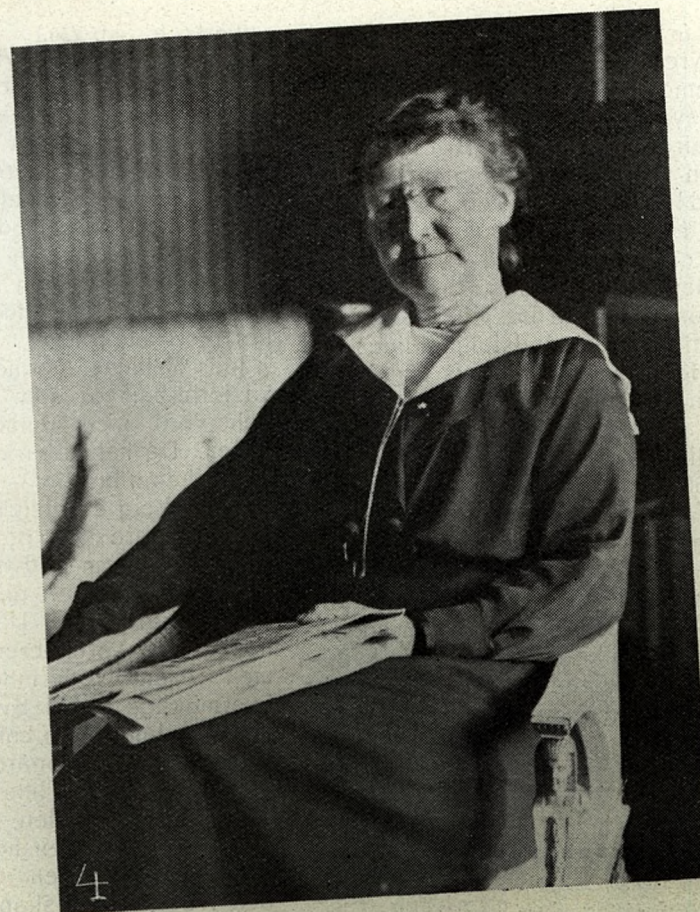

Fröken Anna Lindhagen (s.) hör ju också till de särskilt bekanta namnen. Med den lust att röja upp i åtskilligt gammalt, hon som socialist får antagas ha, förenar hon den mest pietetsfulla kärlek till något av detta gamla: den ålderdomliga Stockholmsidyllen; och om de märkvärdigaste kåkarna och gatupartierna på Söder få bli kvar, så är det till stor del hennes — motionärens — förljänst. Hennes hjärta klappar emellertid också för de små och arma, som bo ini de kåkarna, och de sociala frågorna äro hennes andra huvudgebit.

De kvinnliga stadsfull-

1. Fru Emilia Broomé.
2. Fru Anna Carlsson.
3. Fröken Helena Stolander.

4. Fru Katy Johansson.
5. Fröken Mathilda Stael von Holstein.

mäktige ha nog i allmänhet den för en god talare så viktiga förmågan att — kunna tala, tala nämligen i spörsmål, som ej falla inom deras insikt och erfarenhet. Den flitigaste talarinnan — och därtill en god sådan — är fru Ruth Gustafsson (s), som ju också har träning från förr som bemärkt socialistisk agitator. Utrustad med ett klart huvud som hon är och med intresse för framför allt filantropiska spörsmål och husmodersfrågor, har hon i stadsfullmäktige blivit arbetarhustrurnas speciella representant, fastän hon själv som hustru icke hör till deras led. Hon är gift med journalisten Hjalmar Gustafsson, och han och hon bilda ett av de äkta par, som tillsammans sitta i svenska stadsfullmäktige. Som begge tillhöra samma parti, rösta de i regeln på samma sätt (i motsats till vad fallet är på något annat håll, jag tror i Engelholm), men det händer också, att de rösta olika, och då blir det var gång muntert i den värda församlingen.

Det är naturligtvis framför allt de husliga spörsmålen, som i kvinnorna ha sina företrädare; och att de företrädarna finnas där, är som man kan förstå av särskild vikt i en tid, då dyrtid, brist på tjänare m. m. framkallat ett hemmens problem för att ej säga livsproblem, som också berör kommunen. Och som i varje fall torde

mycket nära beröra just dessa företrädare — det är betecknande, att det stora flertalet av Stockholms kvinnliga stadsfullmäktige kunna sätta "fru" framför sitt namn, medan t. ex. av Malmö sju, åtta stadsfullmäktigekvinnor endast en är gift. — Det kan vara värt att peka på vad t. ex. en duktig kommunalkvinna som fru Gertrud Törnell (h) gjort för att hävda praktiska och framför allt husmodersintressen gent emot på visst håll gällande affärssynpunkter. Det bestämdes i våras, att torghandeln i Stockholm ej skulle få vara längre än till kl. 3 e. m. Men fru Törnell ryckte an med en motion och fick all

la med sig, så att slakthus- och saluhallsstyrelsen måste slå till reträtt, och ännu så länge kunna stadens husmödrar gå och handla på torget ytterligare ett stycke fram på eftermiddagen.

Fru Elisabeth Östman-Sundstrand (h) se vi på bilden mitt uppe i sin verksamhet och — våga vi väl tro — i sitt esse: hon innehar, som man vet, den bekanta husmodersskolan, och Iduns läsarinor bära också känna henne eller åtminstone hennes talang väl: i många år skötte hon tidningens husliga avdelning. Hon ger verkligen, kan man säga, röst åt de många tysta i landet: alla de husmöd-

rar, som lida under en opraktisk inredning av bostad och kök. Hon har i stadsfullmäktige (när man beslöt anslå nära sju mill. kr. till uppförande av nya bostäder) dragit fram drastiska exempel på hur illa arkitekterna kunna ställa det i det avseendet; och hon har gjort mer än det: hon har varmt anslutit sig till de tidens reformtankar, som gå ut på att hemmen och framför allt deras köksavdelning skola tekniskt rustas bättre; över huvud taget är det hemmets problem, hon tagit sig an.

Det är emellertid inte bara en husmödernas målsman, som sitter i stadsfullmäktige, där finns också en representant för andra parten, tjänarinnorna eller "hembiträderna" som det moderna "fackliga" namnet skall lyda — ty som man vet finns det numera en fackorganisation också för dessa, och dess organisator och ordförande är fröken Hanna Grönvall (s.), själv hembiträde. Talar man om tjänarinnornas fackorganisering, tar man nog husmöderna på en öm punkt; men det finns i varje fall ett mycket sunt önskemål,

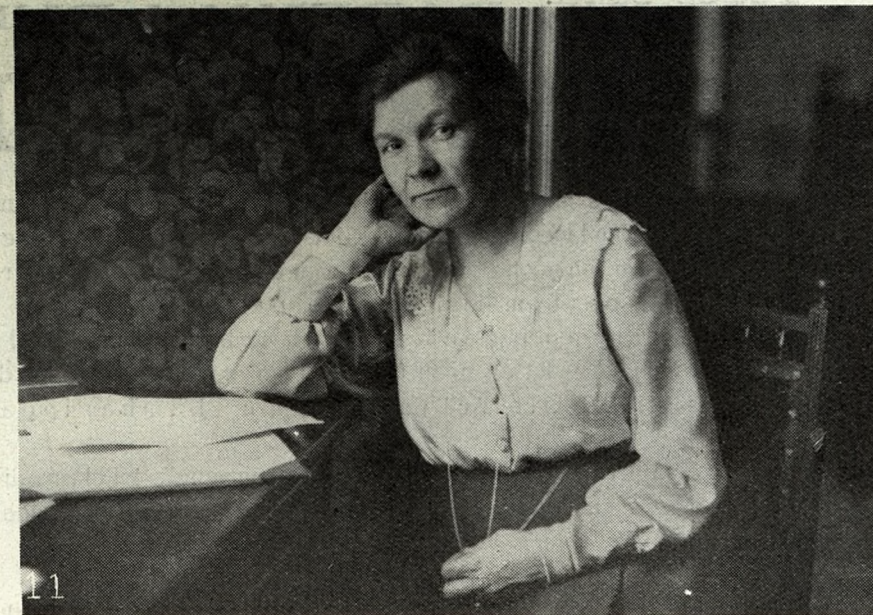
vari vår organisator kan mötas med vilken husmoder som helst: det om en tjänarinneskola. — Ett liknande önskemål om skolor i huslig ekonomi företräder en annan socialdemokratisk fullmäktig, fru Anna Carlsson, bemärkt bl. a. som medlem i F. H. K:s kvinnoråd och yrkesskolenämnden.

6. Fru Karin Fjällbäck-Holmgren.
7. Fröken Bertha Wellin.
8. Fru Elsie Thiel.
9. Frkn Gertrud Månsson.
10. Fru Elisabeth Östman-Sundstrand.
11. Fru Ruth Gustafsson.

E. Holmén foto.

1. Fröken Hanna Grönvall.
2. Fru Elin Lindley.
3. Fröken Anna Lindhagen.
4. Fru Gertrud Törnell.
5. Fru Anna Johansson-Wisborg.

Fru Karin Fjällbäck-Holmgren (v) är en av de många nya i stadsfullmäktige, men har redan hunnit göra sig mycket bemärkt som en ovanligt god och skarp talare. Det omdömet ha vi hört också från manligt håll, vilket gör det lilla ordet "skarp" särskilt anmärkningsvärt. — Hennes meningsfrände fröken Mathilda Staël von Holstein (v) har också en på ett för en kvinna ovanligt område inrånad hjärna: hon är, som man vet, jur. kand. och advokat; i stadsfullmäktige har hon yttrat sig blott ett par gånger, men hon har förmånen att genom sin föregående verksamhet (bl. a. har hon varit sekreterare i dels Stockholms stads lantegendomsnämnd och dels i hyresnämndernas centralkansli) vara väl inne i viktiga delar av kommunalförvaltningen.

Fru Katy Johansson (h) hör till de nya, som ännu ej yttrat sig. Hon är gift med Stockholms stads ombudsman, och som en liten kuriositet kan nämnas, att maken till en hennes kollega i det socialdemokratiska lägre, fru Anna Johansson-Wisborg (mamma till motioner i bl. a. mjölkfrågan), är vaktmästare i just samma verk, där alltså den förras är chef.

Fröken Bertha Wellin (h) har varit

med i några år och nedlagt ett gott arbete i åtskilliga styrelser och nämnder. Alldeles nya äro däremot fru Elsie Thiel (h), som mild och försynt (redan förut ett känt namn på det filantropiska området!) efterträdde den tämligen robuste Sten Stendahl, fru Elin Lindley (s), fröken Gertrud Månsson (s) samt bryggeriarbeterskan fröken Helena Stolander (s). Den sistnämnda har ännu inte alls yttrat sig, men liksom den förut nämnda fru Johansson-Wisborg har hon utanför stadsfullmäktiges led utmärkt sig för sin förmåga att organisera sina medsysstrar i facket.

Som man kanske redan av denna lilla översikt skall märka, betyder den kvinnliga insatsen i Stockholms stadsfullmäktige åtskilligt. Vid upptagandet och lösningen av de mångahanda frågor, som beröra det husliga området, är den helt enkelt nödvändig, och detsamma kan gott sägas om de filantropiska och sociala samt uppfostringsfrågor av olika slag, vilka i många av de kvinnliga stadsfullmäktige redan tidigare haft lika hängivna som insiktsfulla förespråkare.

E. TH.

(Forts. fr. sid. 736.)

fäbostugan. Där var kallt som ute, så snart eld ej brann i spiseln. Filemon hade på hösten tätat väggarna och lappat på taket, men ännu drev snön vid yrväder in i stora drivor och mjölken frös varje natt i trägen. Annandagen på förmiddagen kom magister Sahlén dragande med en stor kälke lastad med renhudar. Han sade till Filemon att hjälpa sig och innan halvannan timma hade gått hade de klätt stugan från golvet till taket med hudarna.

Joël Sahléns mormors far var en av de västerbottningar som tjänat Karl den tolfte och varit med denne såväl i Turkiet som Polen. Då han efter elva års bortvaro återkommit som invalid — på träben — hade han haft med sig en liten två års flicka, den han uppgav vara sin dotter med en ukrainsk bondflicka, som godvilligt och av kärlek blivit hans, då de ett år legat i vinterkvarter i hennes fäderneby. Då han hemsändes hade hon genast varit beredd att följa honom, men resans vedermödor hade blivit henne övermäktiga och i Svoboda by i Nordöstra Ingermanland hade han fått reda hennes grav på den lilla kyrkogården. Efter år och dag hade han med sin lilla dotter hunnit sin hembygd i Västerbotten, där han på sina besparingar inköpt en hemmansdel i Norets by i Löfångers socken. Han hade gift om sig och i detta äktenskap haft flera barn. Men hans dotter med den ukrainska bondflickan blev i sitt nittonde år gift med scholemästaren i församlingen, Malkom Skylander och hade med denne flera barn, av vilka en dotter blev gift med komministern Abraham Sahlén. Denna dog då hennes enda barn, sonen Joël, föddes. Tre år senare omkom fadern genom drunkning och gossen hade från den tiden fostrats hos sin mormoder.

(Forts.)

Spalten om böckerna.

MED "DEN GAMLA TÄLLEN JÄMTE ANDRA berättelser" debuterar pris Wilhelm som novellist. Och debuten är lovande. Inledningsskissen efter vilken samlingen bär sitt namn, är ett diskret anslag buret av en finnejslad språkkonst, men själva motivet har dock fått en mindre tillfredsställande utformning. Med all sin konkretion saknar historien ett fast underlag, man inser icke varför Lolo och Edit ej skulle kunna nå livslyckan tillsammans — motiveringen är flyktig, har luckor, med ett ord. Så mycket bättre verkar "Anfall" — en kraftig och säker skiss ur örlogsmannens liv ombord på en jagare, som är ute på övning. Det märks att en man av facket fört pennan; den koncisa rapportstilen passar utmärkt till ämnet, det är en åskådighet och en nerv i de korta satserna, som låter hela det nattliga sceneriet med jagarens hemlighetsfulla gång över svarta svallande vatten omedelbart bli till syn i läsarens inbillning.

"Åran" är bokens längsta och yppersta novell. Det finns så mycken äkta patos i historien om denne Alf, som förolyckades på en mina ute till

HYLINS PARFYM I PULVER

"GLOIRE"

bör ej förväxlas med puder. Hylins parfym i pulver är nämligen koncentrerad parfym i pulverform framställd enligt av oss upfunnet förfaringssätt. En ask av detta pulver innehåller mera koncentrerad parfym än en flaska flytande parfym till samma pris.

Hylins parfym i pulver möjliggör även i motsats till flytande parfym en genomgående diskret parfymering av kläder, hud och hår. Allt kan parfymeras med "Gloire" parfym i pulver. Lämnar ringa fläckar å ömtåliga vävnader.

"Gloire" parfym i pulver (odeur "La Couronne", Liljekonvalj och Syren) utmärker sig för en utsökt fin och varaktig doft och är den eleganta världens parfym par préférence.

Till salu i alla parfymaffärer. Pris Kronor 3: — per ask.

Hylin & C:os Fabriks-Aktiebolag, Stockholm.

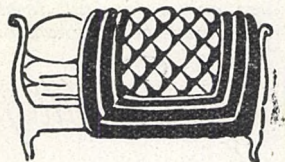
Hemmens kamp för tillvaron

heter en aktuellt artikelserie som inflyter i Idun 1920.

Prenumerera ofördröjligen!

Ingen gedigen bosättning utan

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.

Idealet för all säng-
beklädnad.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY

Ensamagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 32, Stockholm.

En bok för fästmän och den nygifta:

Hustru och Matmor. En praktisk vägledning av Gertrud Norden. En instruktiv principframställning med klarläggande exempel, vilken, särskilt på matlagningens område, förvandlar mycket hokus pokus till några få klara och enkla regler. 507 sidor. Pris: häftad kr. 12:—, kart. kr. 14:50, klob. kr. 18:—. Ahlén & Åkerlunds Förlag, Stockholm.

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
[STOCKHOLM]

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

havs och som, innan han gick till botten, skar in på en avbruten åra sin avskedshälsning till Tela borta på det avlägsna fiskläget. Scenen då Tela får åran i sin hand och uppsöker Alfs föräldrar för att delgiva dem sonens död, hennes beaktelse att hon skall bli mor åt Alfs barn och slutligen de tre människornas stilla andakt vid en lifen gravkulle, uppkastad till minne av en bror till Alf, som också havet tog och aldrig gav igen — allt detta är icke blott vackert skildrat, det står på gränsen till verkligt stor berättarkonst. Förtjänsfulla äro också "Lundes omvändelse" och "Två österländska motiv" — de sistnämnda ha en väl träffad arabisk sagoton och torde vara upprunna ur stämningar från författarens resor i solens länder. "Bröllopsmarschen" och "Ombylighetens filosofi" stå däremot lågt på den litterära värdeskalen — den förstnämnda snuddar till och med vid det puerila och torde ha kommit med av en ren olyckshändelse. Avslutningsstycket, "Den gensträviga novellen" — en ung författare, som i veckor strövar Stockholm runt för att hitta ett novellmotiv och slutligen i sitt eget inre möter idén — visar åter författarens berättarkonst från dess bästa sida. Här är diktarskapets vedermödor, de växlande stämningarna av hopp och missmod återgivna med en sanning som otvivelaktigt avslöjar något av den furstliga författarens egna strider med sitt stoff. Och liksom i "Aran" täcka innehåll och form varandra som de i ett konstverk böra göra.

Allt som allt är Den gamla tallen en bok som förtjänar uppmärksamhet. Där finns bland flera ojämheter en distingerad berättarkonst, blick för det karaktäristiska i livet, lyrisk charm och friskhet.

"Melpomene och Thalia. Från Stockholms teatrar. Studier och kritiker" av Sven Söderman har i dagarna utkommit i en ståtlig och illustrerad volym från Ahlén & Åkerlund. Det är ett urval av sina teaterkritiska artiklar i Stockholms Dagblad under det senaste decenniet författaren här samlat till fromma för teaterhistorien och för den publik, som hyser mer än det yliga dagsintresset för scenens konst.

Boken inledes med ett par sidor om diktern och skådespelaren, vari bl. a. betonas den senares ställning som dramatikers medarbetare, vars uppgift att förkroppsliga dikten på scenen icke får taga sådan form att verket blir det underordnade och skådespelarens konst det väsentliga. Regeln har naturligtvis ingen tillämpning på den dramatiska fäskonsten som väl kan behöva lyftas och förbättras av framställningen, utan blott på de verk, som inrymma diktens levande ande och som vid tolkningen kräva skådespelarens hela pietet för att ej bli ett medel i hans hand att ställa sitt jag i förgrunden.

Dessa ord äro sagda förr, men de kunna icke upprepas nog ofta till rättensnöre för de scenartister — och sådana finnas i alla tider — som av en jolmig publikgunst förts in på konstens avvågar.

Raden av kritiska artiklar inledes med en granskning av den ovanliga föreställning av Sophokles' "Konung Oidipus", som Max Reinhardt 1911 gav å Djurgårdens cirkus och vars rykt med sin massverkan och folkhopens rytmiskt bestämda känsloutbrott och plastiska rörelsemoment, för att ge ökad relief åt tragediens hemiska och gripande idé, visade på nya landvinningar för den sceniska illusionen.

Sedan följer en serie analyser av det bästa våra teatrar givit av klassisk och modern dramatik under de senaste åren, träffsäkra granskningar ur psykologisk och scenteknisk synpunkt, litteraturhistoriska tillbakablickar som orientering åt läsaren, och en exakt, av varmt intresse kännetecknad värdesättning av spelet.

Den stockholmska teaterkritiken kan vara giflig nog emellanåt, men den begär aldrig några illdåd — den håller på det gentlemannamässiga och den ger akt på förtjänsterna, även då de äro små. Vad Sven Söderman beträffar är hans kritik alltid upprunnen ur en åskådandets glädje och ur föresatsen att låta var sak gälla vad den kan. Detta ger harmoni åt hans omdömen, hans skärpa blir aldrig elak, hans beröm bygges aldrig på överord. Han bibehåller städs ett objektivt lugn, som inger förtroende på omse sidor om rampen.

Det är icke en dag för tidigt att Ola Hanssons skrifter nu börja utgivas i en samlad upplaga. Halvt bortglömd lever detta lyriska berättarsnille i årslång landsflykt, medan reklamens vågor gå höga kring dagens medelmåttor, bredvid vilka Ola Hansson står som en reslig bok bland ett myller av dvärgträd.

Nu när meningsbrytningarna om hans av själf full sinnlig glöd genomstrålade diktning lagt sig, när vår litterära kultur hunnit så pass långt i stadga och djup, att man kan tala om en läsekrets av verkligt förstående människor, bör Ola Hanssons verk anammas med den uppskattning, som

GAINS MANIOL

DET BÄSTA
FÖR HUDEN
I ALLA VÄDER

BERG
652

VECKANS BÖCKER

från

ALBERT BONNIERS FÖRLAG:

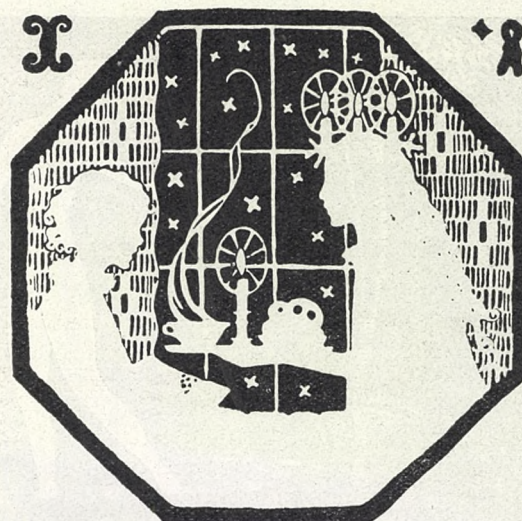
AUGUST STRINDBERG: Han och Hon. Ejföret publ.

CARL R. af UGGLAS: Lamporna. En dramatisk dikt.

GEORG BRANDES: Tragediens andra del. Freds-
slutet.

GILBERT HAMILTON: I fält. Rikt illustrerad.

GUNNAR GUNNARSSON: Fosterbröder. En roman
från Island.

FESTDAG

blir varje dag
som börjar med

THULE CACAO

VINÄGRONS ÄTTIKSPRIT

ÄR VID MAT-
LAGNING OCH
INLÄGGNING
DEN FÖRNÄMSTA
UTSÖKT GOD
SMÅK OCH AROM

A.-B. VINÄGRONS FÖRENADE FABRIKER

STOCKHOLM - GÖTEBORG - MALMÖ

MEETHS'

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
LINNEAVDELNING
utför

elegant och smakfullt å egen förstklassig
ateljéer beställningar å utstyrslar
63 DROTTNINGGATAN 63

Rena kläder på en ren kropp!

Detta är idealet för varje man och kvinna. En bländande ren tvätt ernäs bäst och lättast medelst tvättextraktet »Solidar».
Skall tvätten bli riktigt vacker, tar man ett litet paket »Solidar» och upplöser det i litet kokande vatten, varefter ett par hinkar hett vatten tillsätts. I denna avsvalnade lösning nedläggs kläderna dagen före själva tvättningen, varefter man förfar i enlighet med den varje paket medföljande bruksanvisningen. Genom användande av »Solidar» vinnes det mest utsökta resultatet, på samma gång som tvätten går lätt och ledigt.

SOLIDAR

all sann dikt rättvisligen kan fordra. I Ola Hanssons prosa och vers steg Skåne första gången fram i svensk skönlitteratur, återgivet med en subtilitet i känsla och språk, som tillförde oss både ett nytt landskap och en ny litterär konst. A. U. Bååths skänkelrik med dess kärva, knottiga rytmer hade visserligen skänkt oss sydsvenska slättbilder av odisputabel ursprunglighet, men Ola Hanssons Skåne blev landskapet omsatt i musik och mystik.

Så drevs denne torvans son med det skarpa intellektet och det ömtåliga stämmingslivet ut i världen, blev europé, blev folkare av de andliga rörelserna på kontinenten, formade litterära analyser på främmande språk och skrev dessemellan psykologiskt mäterliga skildringar, var i han på intuitionens väg nådde själarnas innersta. På en gång romantiker och realist har han såväl i versen som prosan blivit en nydanare i svensk dikt, en klarsynt pejlare av det mänskliga känslolivet och en språkkonstnär av högsta rang.

Det är Tidens förlag, som åtagit sig utgivandet av Ola Hanssons Samlade skrifter; de ha indelats i 28 grupper och utkomma dels i cirka 50 st. 64-sidiga häften å 1: 35, dels i kompletta delar varav delarne I och III, omfattande Dikter och Notturmo samt Sensitiva amorosa och Parias, nu föreliggå till ett pris av respektive 4: 50 och 3: 25. Av häftesupplagan ha samtidigt två häften blivit tillgängliga.

”Signe Hebbes Minnen 1841—1917”. Samlade och efter muntlig berättelse nedskrivna av Hil-dur Dixelius-Brettner. Med företal av Ellen Key. (Ahlén & Åkerlund). Iduns läsare ha redan haft sin glädje av dessa en genialisk och varmhjärtad kvinnas hågkomster under de aderton månader arbetet publicerats i våra spalter. Men vad man en gång läst med utbyte läser man gärna om, allra helst som minnena nu tillökats med en del detaljer, som av utrymmesskäl ej kunde inflyta i tidningen, samt med ett antal illustrationer, vilka vi av samma orsak måste avstå från att reproducera. Memoarerna ansluta sig värdigt till förut utgivna minnen av märkliga personligheter i vårt kulturliv; deras största värde ligger måhända i den vackra bild Signe Hebbe ger av sin mor, den själfulla fru Vendla Hebbe, vars nära umgänge med Tegnér och C. J. L. Almqvist m. fl. dåtida märkesmän framgår av en rad in-tressanta brevutdrag. Vad Signe Hebbe ger av sig själv är hennes obetalbara humor, vilken även tagit sig uttryck i de karrikaturteckningar, harm-lösa men roliga, som hon gjort av sina konst-närskamrater och vänner och som äro inströdda i texten. Eljes står hon med sin försynta natur i bakgrunden av skildringen, låtande människorna och breven tala; och aldrig går hon in på nå- gon sårande kritik av förhållandena inom den oroliga konstnärsvärld vari hon levat — hon endast uppehåller sig vid vad som är gott och vackert.

Det har för fru Dixelius-Brettner varit en an-svarsfull uppgift att efter de muntliga medde-landena utforma den fortlöpande skildringen, men hon har hängivet och med fint omdöme ägnat sig däråt och resultatet har också blivit tillfreds-ställande. Ellen Keys sympatiska och oriente-rande förord lägger ett plus till bokens värde.

E. H—N.

”Husfru och matmor” — ett arbete av Gertrud Norden.

FRAGAN OM BOSTADENS OCH KÖKETS praktiska inredning har blivit synnerligen aktuell just nu, när på grund av arbetskraftens dyrhet och otillräcklighet, den allmänna dyrtiden o. s. v. husmödrarna nödgas att på ett eller annat sätt lägga om arbetet i den riktningen, att det med billigare medel kan utföras lika bra. I dagarna har Riksförbundet för Sveriges husmoderföreningar offentliggjort ett upprop till husmödrarna, vari man begär deras mening i olika punkter och drar några riktlinjer för bostadens och kökets inredning. Det kan i det sammanhanget vara skäl att erinra om att redan i Idun för 1916 framlade fru Gertrud Norden i medarbetarskap med sin man Peter Norden i en mycket uppmärksammad artikelserie om ”Den moderna husmodern och hennes praktiska uppgifter” på åtskilliga punkter samma meningar och riktlinjer som dem, vilka genom husmodersföreningens vädjan vunnit förnyad aktualitet och kanske kommit sitt förverkligande närmare.

Fru Norden, som på det ifrågavarande området gått i amerikansk skola — och det blir nog den, som i mycket kommer att ge oss föredömet ifråga om hemmets praktiska inredning — har nu i en utförligare och på utvidgade erfarenheter grundad form framlagt sina rön och råd i en i dagarna utkommen ”Praktisk vägledning för hem och husliga värv” Husfru och Matmor (Ahlén & Åkerlunds förlag, pris häftad kr. 12, kartonerad 14: 50, klotband 18: —). Första delen om-handlar som antytt hemmets inredning; om myc- ket däri gäller, att man ej kan annat än önska

...”Fos Dahllöf finnes den originella och mustiga ingivel-sen, sinnet för symbolikens invävande i vardaglig och sund realism — och så ett språk, som är direkt avlyssnat den folkli-ga, av naturen själv direkt inspirerade berättarkonsten...”

Signe Dahllöf,
Sagor och äventyr

1sta samlingen
Pris 3,50 inb. 4,50

...”Illustrationerna sällsynt lyckade — i harmonisk sam-klang med typografien...”

Förlag:
Medéns Bokhandels AB.
Göteborg

**A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljnings-magasin: Stockholm: Drottningg. 28, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

SINGER

DEN MODERNA
SYMASKINEN

No. 1
av alla tvättmedel är
Tvättpulvret
RENNEN

SCHÉEL'S
FABRIKER, AKTIEBOLAG
GÖTEBORG

En lika mycket genom sitt värdefulla och fängslande innehåll som genom sin eleganta utstyrelse framstående julbok!

CH. DIEHL

TEODORA

Danserska och Kejsarinna

Pris 12 Kr.
Med planscher

HUGO GEBERS FÖRLAG

CASTORIATVALEN finnes nu till salu till en femtedel av kristidspriset. Kölnlageret, 24 Smålandsgat., Stockholm.

PRESENT- BÖCKER:

CLARA TSHUDI:

Kejsarkronor

Maximilians och Charlottes av Mexiko tragiska kejsaröde samt Wilhelm II:s mors, kejsarinnan Victoria av Tyskland, levnadshistoria med skildringar från engelska, tyska och österrikiska hoven.

Charmanta illustrationer.

Hft. 11.50. Inb. 15 kr.

FRÉDÉRIC LOLIÉE:

En kejsardröm

Det bästa på svenska om Napoleon III:s personlighet, levnadsöde och gärning som kejsare. Ett mycket märkligt arbete.

Illustrerad.

Hft. 9.50. Inb. 12.50.

KARIN JOHNSON:

Kungligt blod

Ett kvinnoöde ur historien.

Leonora Kristina Ulfeldts dramatiska liv vid de danska och svenska hoven med intressanta brevcitat och sällsamma societets-skandaler i länge sedan gångna tider.

Hft. 11.50.

SVEND FLEURON:

Insjöns skräck

En gäddas bedrifter.

Man formligen slukar denna spännande bok om världen under vattenytan med dess mästerliga skildringar av fiskarnas liv.

3:dje uppl. Kr. 6.75, inb. 9.50.

EBBA TRAHNA:

Anna Jernhielm

En flickroman som kommer att taga unga damer om 16-20 år med storm.

Hft. 4.75. Inb. 7.50.

LARS HÖKERBERG

än att vi skulle kunna ställa det så för oss som däri uppmålas. Andra stora avdelningar i boken rikta sig speciellt till husmodern, — där finns recept i överflöd, från sådana för kött och fisk och ända ner (eller kanske riktigare uppl) till färtor och småbröd. Några utländska uttryck, såsom "bacon" och "en casserole" som förf. genomgående använder, hade lämpligen bort utbytas mot svenska, men det förringar ju icke receptens värde i och för sig. Boken skall säkerligen bli våra husmödrar till mycken glädje.

E.

Flickböcker.

Skulle man nödgas tro, att "skapandet" av sådana flickböcker som Anna Jernhielm av Ebba Trahna samt Flickboken och Ungdomen på Hällesund av E. Kuylenstierna-Wenster vore byggt på verklig kännedom om vår tids flickor ur de bildade klasserna, så skulle man bli mycket bekländ. Ty något yligare, flärdfullare och mera själsintigt än vad som här levereras i hjältinneväg kan knappast tänkas. Priset taget av Anna Jernhielm med sina rent schablonartade, fullkomligt intelligensfria flirt-historier samt sina ingående allvarligt hållna skildringar av sjuttonåringarnas besök på Nordiska kompaniet, där de ha rikliga tillfällen att meditera över den mission den korta klänningen och moderna kängan med de våldsamt höga klackarna ha att utföra: framhävandet av en rasren vrist, ett elegant smälben. Jag vet endast ett par flickböcker som i fråga om underhållighet kunna fävla med Anna Jernhielm, nämligen Fröken Dik-böckerna av V. Riegel. Men de fingo ju också en förkrossande enhetlig dom av svenska recensenter. Det är ägnat att förvåna, att Hökerbergskas förlaget upprepar sin Fröken Dik-dumhet från i julas genom att nu ge ut en sådan bok som Anna Jernhielm, och man kan endast djupt beklaga, att ett förlag, som skänkt oss åtskilliga av våra bästa, roligaste och friskaste barnböcker, nu tycks vilja slå in på ny bog. Till nästa jul utlovas fortsättning på Anna Jernhielm — Anna Jernhielms friare!

Hur det kan gå, när förlag envisas att varje år ge ut särskilt för flickor hoplagade böcker har man ett bevis på i de båda böcker av detta slag som utkommit hos Ahlén och Akerlund: Flickboken — redan nämnd — samt Flickornas julbok. Den förra är rena rama skräpet, den senare har endast ett par läsvärda bidrag.

Julen har emellertid även bättre saker att bjuda på. Från Bonnierska förlaget ha utgivits nya upplagor av tre klassiska flickböcker, som aldrig bli föråldrade: Unga kvinnor och Våra vänner från i fjol av Louisa Alcott samt Lille lorden av F. Hodgson Burnett. Man endast beklagar, att vi ej få dem i den gamla röd-ryggutstyrelsen med det goda papperet. Ty Alcott- och Burnettböckerna läsas om och om igen och bevaras ända in i ålderns dagar. Ur den synpunkten kan man knappt glädjas åt den nya upplagan av Burnetts En liten prinsessa, som föreligger på B. Wahlströms förlag, oaktat boken är påfallande billig. Den kommer nämligen ej att hålla mer än något år. Även utstyrelsen f. ö. inbjuder till kritik. Och slutligen — varför förkorta en så förtjusande, av barn innerligt älskad bok? Låt oss få tillbaka den gamla fullständiga vackra Norstedtska upplagan!

Av den kända norska författarinnan Barbra Ring ha utkommit ej mindre än fyra böcker: Fjällmusen, Babbens dagbok samt Peik och När Peik skulle göra sin lycka. Det är alltid vederkvickande att bland barnboksförfattarna träffa på en verklig diktarbegåvning, och Barbra Rings friska, originella, omedelbara pojkar och flickor äro ej konstruerade utan gripna ur verkliga livet. Fråga är väl bara, om ej några av böckerna, t. ex. Peikskildringarna — ur barnpsykologisk synpunkt verkliga pärlor — senteras mera av stort folk än av barn. Men man vet ju, att Barbra Ring är oerhört uppskattad av norska barn. — Roligast av alla hennes böcker är otvivelaktigt Fjällmusen.

En ny bok av F. Hodgson Burnett väntar man ju alltid mycket av. Den försvunne prinsen för tankarna till Mark Twains Prinsen och tiggargossen och är vad idén beträffar lika överklig. Men säkert komma fantasirika barn att med största spänning följa den lille noble och ridderlige Marko Loristans alla äventyr på hans väg fram till tronen.

Till flickböckerna kan väl också räknas Ingeborg Vollquartz' Lilians förlovninng. Den är varken bättre eller sämre än genomsnittstjugofemöresboken — bara mycket dyrare — men blir tillsammans med sina oräkeliga syskon givet till skada, om den, såsom fallet ofta är, stänger vägen till verklig skönlitteratur. Gott vore, om föräldrar åtminstone såge till, att deras unga döttrar ägde exempelvis Rydbergs Singo alla och flertalet av Selma Lagerlöfs romaner, innan förströelseböckerna till 5 à 6 kronor tågade in på deras hylla. MARIE LOUISE GAGNER.

En idealisk barntvål

är

Florodol-

tvålen.

JULGÅVOR

SVENSK KRISTALL

DE SVENSKA
KRISTALLGLASBRUKENS
FÖRSÄLJNINGSMAGASIN

STUREPLAN - REGERINGSGATAN 5

*Begär alltid
Norges bryddor*

En plats-annons uti
Vermlands-Tidningen
läses i över 10,000
Vermlandshem.
Länets enda dagliga tidning.
Huvudkontor: Karlstad.

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:

MUSTADS
"BÄSTA-VÄXT"

BARNÄNGENS
BLÄCK
STÅR SIG I ALLA TIDER

Cloettas

GULD-CACAO

och

CHOKLAD

Förnämsta
svenska fabrikat
Säljas överallt

(Forts. fr. B-numret.)
saft, 90 gr. gurkessence, 8 gr. pul-
veriserad silkestval, 2 gr. bensoötink-
tur. — Gurksaften erhålles genom
att skära hela gurkan (som måste
vara färsk) med skal och allt i
småa strimlor och låta dessa sakta
koka tills de bli mjuka och mosiga
i så knappt vatten som möjligt;
silas upp genom sil, sedan genom
duk. Essencen göres av 45 gr. gurk-
saft och 45 gr. ren alkohol (eller i
brist därav fin eau de cologne). Es-
sencen och tvålen läggs i en rymlig
glasburk eller flaska och skakas om
grundligt. Efter några timmar då
tvålen är upplöst, tillsättes gurk-
saften. Skakas tills det är väl bland-
at, hålles upp i skål och oljan och
bensoötinkturen tillsätts under flit-
tig omrörning. Hålles på små flaskor,
som korkas och förvaras i mörkt
rum. — Denna s. k. gurksaft är
ytterst välgörande för huden, absor-
beras lätt av densamma och ingnides
helst om aftonen efter tvättning i
varmt vatten.

N:r 141. Vad skall jag göra för
mina händer, som äro till ytterlighet
magra och rynkiga? Ville så gärna
ha dem fylliga och vita. Tacksam
för råd är
Sia.

Att få magra händer fylliga går ej
utan att även den övriga kroppen
blir fylligare genom lämplig diet och
skötsel. Men att få vita händer är
ju inte alldeles omöjligt. — Använd
alltid god och fin tvål vid tvättning,
och om aftonen sedan ni väl tvättat
händerna, smörjas de med följande
salva för att få vita händer: 30
gr. söt mandelolja; 30 gr. rosenvatten,
15 gr. vitt vax; 10 gr. zinkblende; 1
gr. fransk terpentinjolja; 1/2 gr. oliv-
olja. Bäst låta tillreda rec. på apot-
teket. Fru Skönhetsdoktorn.

BREVLÅDA

RED. BREVLÅDA.

»21 år. A, så näpet!
M—a kväder:
Jag drömde så ljuvligt,
jag drömde så härligt,
Nu drömmer jag kusligt,
nu drömmer jag förtärligt.
Den stackars poeten har antagligen
på förhand anat det kusliga öde, som
väntade hans lyriska utsvävning.
118. En helt ofärlig poetisk svin-
del, så vitt vi kunna döma.
Prenumerant sedan 26 år. Som-
marens typografstreck, omöjlig att
förtuse vid förra årsskiftet, har vället
åtskilliga rubbningar i våra planer och
för oss minskat möjligheten att pu-
blicera en del av vad som angavs i
vår anmälan. Men det resterande
kommer i varje fall så fort ske kan
plus allt annat intressant som det
nya årets program innefattar. Ni
och den grupp Idunläsare Ni säger
Eder representera borde i stället för
att ge luft åt ett obefogat missnöje
hålla oss räkning för att tidningen
trots alla vidrigheter, som tidslaget
framkallat, kunnat bevara sin höga
standard av text och bilder, och
allra minst borde Ni ondgöras över
annonserna, utan vilka Idun ej skulle
kunna bibehålla sitt nuvarande låga
prenumerationspris. Annu har ingen
tidning burits enbart av abonnemangs-
avgiften.
Annonsintäkterna måste till för att
bestrida de stora omkostnaderna, nå-
got som givetvis ligger utom ramen
för Er erlårenhet, men som vi be-
gagna tillfället att upplysa Er om.
»Hur skall jag handla?», som
hade införd frågan n:r 231 i frågo-
avdelningen, torde uppge namn och
adress för redaktionen, då, mot insän-
dande av dubbelt porto, till henne
adresserade enskilda svar skola över-
sändas.
»W», som hade infört frågan n:r
230: dito.
»Julpoesi». Det enda av »poesi»,
ni fått med i Er bit, har ni anbragt
i Er angivna pseudonym. »Stämningen»
var omöjlig att använda.

NORDISKA BDK HANDELN KONSTHALLEN

Decemberutställning
Grafisk Konst

DROTTNINGGATAN 7 & 9
STOCKHOLM

Vid

kamineldning

bör man alltid tillse att man använder
det bäst passande bränslet.
En blandning av koks och brännrot
är synnerligen lämplig för de flesta
kamin typer och lämnar ett gott eko-
nomiskt resultat.
Rekvirera i hl. av vardera som prov.
Obs! Betydligt nedsatta priser.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT A.-B., Stockholm.
Telefoner: »OLAUS OLSSONS».

**OLJE-
MÅLNINGAR
AQUARELLER**
av Sveriges förnämsta
konstnärer
A.-B. C. E. FRITZES
K. HOVBOKHANDEL
Fredsgatan 2

»Bäste Bröder»
Använd till korrespondensen
»PAKO» BREVASKAR
Innehållande papper och kuvert i
smakfull utstyrelse och alla pris-
lägen. Ingenting förfäres, pappere-
ret ligger färdigt,
snycigt och fint i
sin ask. Praktiskt
och ekonomiskt.
Säljas hos alla Bok-
e. Pappershandlare.
Fabrikanter:
AB. Papperskom-
paniet, Sthlm.

»ETT TE MED HÄRLIG AROM»

AITKEN MELROSE TE

Höstmelodierna

från ROLFS Musikförlag.
*Hindustan, Foxtrot, Flickan från
Hawaii* med text.
Lis(s)t to the Rhapsody Rag
Promenade nocturne
Du vår Toreadiddador
Tänk att han kan, och tänk så länge
att tillgå hos alla Bok- och Musik-
handlare samt från
Ernst Rolfs Musikförlag,
Drottningg. 63, Västerlångg. 67 - Stockholm

DETHOWS

P & D paketerade

Kryddor

för hushållet

äro sedan 25 år
erkända såsom
landets bästa.

Obs! Varumärket!

LIBRARIUMS

BOKMÄRKEN

(med resp. förf:s porträtt, biogra-
fiska uppgifter samt diverse upp-
lysningar av största intresse för varje
läsare av boken i fråga)

finnas nu till följ. nyut-
komna succesböcker:

Math. Malling: HEMMET PÅ
URFA. Pris 9.50, med bokmärke
9.65.

Adolf Johansson: PUKES DAL.
En saga. Pris 7.50, med bok-
märke 7.65.

Jeanne Oterdahl: INGER SKRAM.
Pris 10.50, med bokmärke 10.65.

»Librariums bokmärken» tillhand-
hållas endast vid samtidigt köp av
ifrågavarande bok.

LIBRARIUM,
Arlöv 40.

VIKING-KRÄMEN

ger högsta glans med minsta arbete. Den smetar
och klippar ej som andra putsmedel och efter-
lämnar ingen tjock, hårdnande, läderförstörande
beläggning utan utbreder sig ytterst tunt, vari-
genom lädrets struktur och smidighet bevaras.
Viking-krämens fullt vetenskapliga, för lädrets
konservering och vård avpassade sammansätt-
ning förhöjer väsentligt skodonens hållbarhet.

Tillverkare:

Industriaktiebolaget VIKING, Örebro

Kunglig Hovleverantör

Är Ni förkyld?

Använd alltid

SALAM- TABLETTEN

Förordad av Prof. C. B. Mesterton.

Pris 50 öre.

Tellerins MARGARIN

ÄR DRYG
OCH VÄL-
SMAKANDE

**Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar**
samt
Diverseannonser
återfinnas i **Binumret.**

== NU ==

är rätta tiden att
prenumerera
på **IDUN** för år

1 9 2 0

LUXIN

**BÄSTA METALL-
PUTSMEDEL**

flytande eller
i pulver.

**AKTIEBOLAGET
WILH. BECKER
STOCKHOLM**

Dina blommors trevnad
är ditt hems trevnad.

Detta uppnås genom
användande av

Stidsvigs

Blomstergödning

**A.-B. FETTINDUSTRI,
Malmö.**

Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

**M. ZADIG'S
Barn-Puder
med Lanolin**

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**
FORORDAS AV LÄKARE
ee Vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet. ee
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Höfvensås PROFESSOR A. VESTERBERG

Thyra Rinmans Konvalescenthem för barn
Tel. 8 Gränna. Östönå, Försnäs.
mottager på det vackra Östönå herre-
säte klänna och friska barn för rek-
reation. 215 mtr ö. h. i skogrik trakt.
God närande föda. Underv. av komp.
lärarinnor. Skolbarn mottagas under
julferien då även äldre kunna få
medfölja så långt utrymmet tillåter.
Anmälningar mottagas nu för jul och
vårtermin. Prospekt.
TYRA RINMAN.
Ex. sjuksköterska.

Spädbarnshemmet

Adress Furu Hill, Sigtuna emottager
elever, som önska utbildas sig i barn-
vård. Ansökningar insändas till
Föreståndarinnan.

Äkta antik Ylleschal.
särdeles vacker, l. 3,30 m. br. 1,60
m. till salu hos G. Wickbom, Tranås.

VÅR BÄSTE VÄN

i dessa dyrtider:
AHLGREN'S ÄGGERSÄTTNING.

J. Krantz

Den bästa
Julklappen

En Högvarna
Symaskin.

En Julgåfva af bestående värde.

PIANISTERI

Ny katalog
över ca 1,200
steppar, val-
ser, salongs-
stycke, sånger
m.m. för piano
sändes gratis.

E. Anderssons Musikförlag, Malmö 23.

**FREJAMI
PASTILLERNA**

fylla såväl hygienens som
den goda smakens krav.
Välgörande vid fall av hosta,
heshet och liknande åkom-
mor.

REN SOCKERPRODUKT

SÄLJES
OVER-
ALLTI

KONJAK
är bra vid
förfrysning, men

P I X
ÄR OCKSÅ BRA

**GULDPLATERADE
UR-KEDJOR**
VARAKTIGAST SHAKFULLAST
BILLIGAST
Säljas av alla urmakare.

NYA BÖCKER

Svenska original
Av berömda författare

**Oterdahl:
Inger Skram.**

Roman. Pris 10.50.

**Bååth-Holmberg:
Vid slott och sund.**

Intryck och livsbilder.
Rikt illustr. Pris 16 kr.

**Retzius:
Dikter.**

Pris 7.50.

**Uppström:
Stor-Mor i Dalom.**

Pris 4.70.

**Stadius:
Inför dödens gåta.**

Pris 6.75.

**Lönroth:
Gudsviftnen.**

Häft. 4.75, inb. 5.75.

**Runa:
Den lille väpnaren.**

Häft. 3.50, inb. 4.50.

**Östenson:
Sagofolk.**

Häft. 3.50, inb. 4.50.

I bokhandeln och direkt från
Lindblads Förlag, Uppsala.

MIKKOS

Buljongextrakt och tärningar.

Ööverträffad kvalitet.

Till salu överallt.

MAZETTI'S ÖGON lysa åter

Denna Cacao finnes nu att få överallt
delikat - kraftig - hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bortensats!

MAZETTI'S SPIS-CHOKOLADER

med eller utan mjölk

särdeles fina och välsmakande

En alltid välkommen
Jäst!

H.E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK ÖREBRO

Julens fyra vackraste böcker äro:

BENGT BERG:
Skräntärnor och vildgäss.

(Sällsynta fåglar II.)
Kr. 52:—; inb. 60:—. Lyxupplaga i 80 numr.
ex. Kr. 90:—.

CARL G LAURIN:
Kulturhistorisk bilderbok 1400—1920.

Andra omarb. upplagan. Med över 300 ill.
Kr. 32:—; inb. 38:—.

ERNST MALMBERG:
Larsson—Liljefors—Zorn.

Ett rikt illustr. praktverk med 175 reproduktioner efter de tres tavlor. Kr. 40:—; inb. 48:—.

ALBIN ROOSVAL:
Ur Maria Röhl's portfölj.

Sextiofem porträtt efter teckningar. Med personhistoriska anteckningar av Carl Forsstrand.
Tryckt i 200 numr. ex. Kr. 125:—.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

Lär Er teckning och målning!

Inga ämnen torde vara mera intressanta och tack-samma att studera än teckning och målning, ty varje person äger större eller mindre anlag härför, ehuru dessa anlag först i och med lämplig undervisning komma till sin rätt. Dessutom är kunskap i frihandsteckning och målning av oskattbart värde för alla, ehuru i synnerhet för varje tekniker, yrkesman, klichétecknare och annonsör. Ett säkert öga och en säker hand samt förmågan att skarpt iakttaga äro för många lika oundgängliga som de egentliga fackkunskaperna. Amnar Ni lära Er teckning eller målning, bör Ni genom att deltaga i vår undervisning pr korrespondens skaffa Er de nödvändiga kunskaperna. Eder ålder, boningsort eller nuvarande sysselsättning utgöra ej något hinder vid vår undervisning. Avgifterna äro låga. Betalningsvillkoren synnerliga förmånliga. Lärotiden obegränsad. Skriv därför redan i dag efter prospekt genom att ifylla bredvidstående kupong och sänd den i öppet kuvert, frimärkt med 5 öre!

HERMODS Korrespondensinstitut

Slottsg. 53 B. Dir. H. S. Hermod. Malmö.
Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Ert illustrerade prospekt för det yrke eller den kurs, framför vilken jag markerat ett kors (X).
Frihandsteckning
Pennteckning
Landskapsmålning
Landskapsmålning
Akwarellmålning
Pastellmålning
Porträttmålning
Bokföringskurser
Kontoriskurser
Stenografkurs
Byggnästarekurs
Elektr. maskinistk.
Elektr. montörkurs
Ångmaskinistkurs
Lanbrukskurser
Realskolekurser
Inträdeskurser
Studentkurser
Kurser i allmänbild. ämnen
Tyska språkkurser
Engelska språkkurs.
Franska språkkurs.
Rysk språkkurs

Namn
Adress
Idun 7 b 1^{13/12} 19

BRITTISKA UNIVERSITET

I Storbritannien finnas 18 universitet, vilkas lärarstab och elevantal äro ungefärligen följande:

	Lärarstab	Studenter
Universitetet i Aberdeen	84	1024 (328 kvinnliga)
” ” Belfast	66	685
” ” Birmingham	141	874
” ” Bristol	222	895 (241 kvinnliga)
” ” Cambridge	138*	3676 (1914)
” ” Dublin (T. C. D.)	100	1285
” ” Durham	151	961 (33 kvinnliga)
” ” Edinburgh	200 (c)	2529 (546 kvinnliga)
” ” Glasgow	158	2916 (662 kvinnliga)
Irländska nationaluniversitetet	157	1774
Universitetet i Leeds	186	1065 (204 kvinnliga)
” ” Liverpool	214	1170 (305 kvinnliga)
” ” London	800—900	4086
” ” Manchester	238	1268
” ” Oxford	159*	3045 (450 kvinnliga)
” ” St. Andrews	93	508 (200 kvinnliga)
” ” Sheffield	146	399
” ” Wales	164	1319 (437 kvinnliga)

*) Dessutom finnes ett stort antal kursledare och docenter.
(Universitetsnotarierna lämna på begäran alla närmare upplysningar.)

DEN NYA ENGELSKA "PH. D"-GRADEN.

Flera brittiska universitet ha nu inrättat en "Ph. D."-grad, som torde lämpa sig speciellt för svenska studenter.

- Varje med universitetsexamen försedd studerande, tillhörande något, av härvarande universitetsmyndigheter, godkänt svenskt universitet, äger inskriva sig vid brittiska universitet för att idka studier i och för vinnande av "Ph. D."-graden.
- Denna grad kan vinnas inom alla fakulteter, den teologiska, juridiska, medicinska, humanistiska, naturvetenskapliga, tekniska och kommersiella.
- Den beräknade studietiden vid brittiska universitet uppgår till omkring 2 år.
- Graden i fråga kan vinnas genom en avhandling jämte skriftlig eller muntlig tentamen, om så anses önskvärt.

ALLA UPPLYSNINGAR
beträffande kurser, levnadsomkostnader jämte andra detaljer, kunna på begäran erhållas från

**THE UNIVERSITIES BUREAU
IMPERIAL INSTITUTE, LONDON,**

Utmärkt litteratur för DAMER

ANNIE ÅKERHJELM:
NORRBYS PÅ BORREGÅRD

Docenten Fredrik Vetterlund i Aftonbladet.
»Både den bästa och den för allmänheten mest roande romanen.»

ULLA BJERNE:
INGEN MANS KVINNA

Artur Möller i Stockholms Tidningen:
»En kärv äkthet, en eruptiv ärlighet skilja henne från flertalet av våra kvinnliga skribenter o. kunna ibland föra tanken så högt som till Ernst Ahlgren.»

DAHLBERGS FÖRLAG - STHLM.

Umgängeskonst—Levnadskonst,

råd och betraktelser av redaktör J. L. SAXON.

Häftad 2: 50. - Inbunden 3: 25.

Ombärlig rådgivare för ungdom och envar, som vill lära sig att uppträda

bildat, belevat, taktfullt

bland sina medmänniskor, såväl i det offentliga som privatlivet, i sällskaper, mot överordnade etc.
Kom ihåg att blyghet, osäkerhet och försagdhet i andra personers sällskap ofta bottnar i känslan av att icke känna den goda tonens förordningar.
Hur uttömmande boken är framgår av följande uppräknade kapitellrubriker: Tre ting. På gatan. Samtal. Visiter och längre besök. Bjudningar och annan samvaro. Förlovning och bröllop. Till bords. Inom familjen. Sorg. På konsert, teater o. dyl. I butiker, Resor. Utflykter i naturen. Begära upplysningar. Brevskrivning. Gratulationer. Telefoning. Tacka och be om ursäkt. Kläder och klädvård. Kroppsliga defekter och missbildningar. Föreningsliv, Principal och biträde.

OBS! Förfärla godhetsfullt ej denna bok med andra mindrevärdiga efterapningar, vilka annonseras i dagspressen. Denna bok är skriven av den kände redaktören och författaren J. L. Saxon.

IDUN.
BESTÄLLNINGSEDEL.
Till Bokförlaget Nutiden, Stockholm.

Sänd mig mot postförskott ex. av boken Umgängeskonst—Levnadskonst av J. L. Saxon

å kr.

Namn

Adress

Postadress

Ärade husmödrar!

Det är Er måhända obehagligt vad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter? Det heter Gooda-Jästmjöl. Burkar å 25 40 och 75 öre köpas och »Några beprövade recept» fås gratis överallt.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

Ta bökshyllan
bör varje husmoder alltid ha en burk
Kornans Jästpulver № 1910
Sveriges i väl sorterade
långmedelsaffärer!
Och bolaget Tebriska Fabriken Kornans Jästpulver.
Idun utgives denna vecka i A, B och C.